

PAPIN AMMATTIETIIKKA

CRUX

6 JOULUKUU '09-TAMMIKUUN 2010

Akavan kirkolliset ammattiliitot & Diakoniatyöntekijöiden Liitto

Kirkko maalla ja kaupungissa

- Häyön resepti ■ Kirkko kauppakeskuksessa
- Maaseututeologiaa ■ Maaseutu kirkon toimintaympäristönä ■ Urbaanin uskon haasteet

KIRKON AMMATTIJÄRJESTÖKENTTÄ MURROKSESSA

MIKAEL HELENELUND

AKIN PUHEENJOHTAJA

mikael.helenelund@evl.fi

AKAVAN KIRKOLLISET ammattiliitot AKI r.y.:n valtuusto teki toimikautensa loppusuoralla historiallisen ratkaisun päättäessään, että AKI eroaa Vakava r.y.:n jäsenyydestä ja sen myötä neuvottelujärjestö JUKOsta. Yksimielisen päätöksen taustalla on pyrkimys tehostaa ja selkeyttää AKIn perusliittojen jäsenten edunvalvontaa.

Vaikka neuvottelujärjestö JUKOn toiminta on ollut asiallista ja hyvää, sen resurssit eivät ole läheskään riittäneet vastaamaan uuden palkkausjärjestelmän tuomiin paikallisen edunvalvonnan haasteisiin. AKI on omilla kursseillaan ja informaatiollaan täydentänyt neuvottelujärjestön antamaa tukea. Ongelmana on kuitenkin ollut se, että osalla jäsenkunnastamme on paikallisena luottamusmiehenä ollut AKIn ulkopuolisen liiton jäsen. Toisinaan AKIn oma aktiivisuus on ulkopuolisen silmissä koettu jopa uhkana.

Kanttori-urkuriliiton ja Pappisliiton jäsenten edunvalvonta on yhteisen etujärjestön tuomien synergiaetujen myötä tehostunut huomattavasti. Liittojen keskinäinen luottamus on tasaisesti kasvanut AKIn viisivuotisen olemassaolon aikana. Työskentely niin AKIn valtuustossa, hallituksessa kuin myös AKIn toimistossa on alusta asti ollut kitkatonta. Ajan myötä yhteisymmärrys on yhä syventynyt.

Samanlaista liittojen lähentymistä ei JUKOn tai Akavan kaltaisessa organisaatiossa voi tapahtua. Kirkon sektorilla on päinvastoin ollut nähtävissä, miten liittojen ja neuvottelujärjestön työnjaon ja vastuiden epämääräisyys on rasittanut yhteistyösuhteita ja koetellut liittojen keskinäistä luottamusta.

Ennen valtuuston päätöstä käytiin neuvotteluja JUKOn ja Akavan kirkon sektorin muiden liittojen kans-

sa erilaisista kompromissiratkaisuista, joissa AKIn neuvotteluasema olisi vahvistunut, mutta JUKO edelleen säilynyt pääsopijana. Neuvotteluissa ei sillä erää päästy tulokseen. On tarpeetonta arvailla, mistä epäonnistuminen pohjimmiltaan johtui. Neuvottelujärjestöllä on ymmärrettävästi omat sitoumuksensa ja ajatuksensa heijastusvaikutuksista muille sektoreille. AKIn ulkopuolisten kirkon järjestöjen jumittuminen entisiin asentoihin oli toki koko ajan tiedossa ja se jouduttiin ottamaan huomioon hidasteena. Eroamispäätöksen astuttua voimaan 22.11.2009 olimme tilanteessa, jota kukaan ei varsinaisesti tavoitellut. Kirkon neuvottelupöydässä ja virallisissa paikallisneuvotteluissa kanttoreita ja pappeja ei edustanut kukaan.

AKIN EROTTUA JUKOsta Akavan johto on oivalta-
nut tilanteen vakavuuden. Keskusjärjestön aloitteesta on neuvoteltu AKIn ja JUKOn välillä tilanteen ratkaisemiseksi sovinnollisesti. Jos näissä neuvotteluissa löytyy AKIa tyydyttävä ratkaisu, Akavan kirkon sektorin hajoaminen voidaan vielä välttää. Tämän lehden ilmestyessä kirkon sektorilla toimivalle jäsenkunnalle onkin jo tiedotettu, mihin suuntaan asiat ovat edenneet.

Kun AKI perustettiin, päällimmäisenä tavoitteena oli kirkon sektorin akavalaisen edunvalvonnan tehostaminen kokoamalla kaikki Akavan kirkolliset ammattiliitot samaan edunvalvontajärjestöön. Vaikka tällaiseen ”kokoonaistumiseen” ei voida mitään järjestöä pakottaa eikä painostaa, organisoidun ja johdetun yhteistyön tarve ei ole ainakaan vähentynyt. Tulevat vuodet näyttävät, millainen murros edessämme on ja miten siihen vaikutamme ja miten siihen reagoimme. ■

KUVAT: ESKO JÄMSÄ JA ISMO PEKKARINEN/KUVAKOTIMAA, SINI-KUKKA RUOHO

CRUX

6 | JOULUKUU 2009-TAMMIKUU 2010

Kirkko maalla ja kaupungissa

- Kirkko kauppakeskuksessa **17**
 Urbanin uskon haasteet **19**
 Hääyön resepti **23**
 Maaseutu kirkon toimintaympäristönä **27**
 Maaseututeologiaa **30**
 Kolme vuotta liitoksesta..... **33**

ELÄKE JA ELINAIKAKERROIN

Elinaikakerroin vaikuttaa eläkkeisiin ensimmäisen kerran vuonna 2010 **14**

USKONNOT YHDESSÄ VAI ERIKSEEN

Suomessakin uskonnollinen kenttä on muuttumassa moniarvoisemmaksi. Miten yhdistää usko Jeesuksen ainutlaatuisuuteen myönteiseen suhtautumiseen muita uskontoja kohtaan **46**

PAPIN AMMATTIETIIKKA

Pappien uudistetut ammattieettiset ohjeet **12**

AKIN VAALIT TULOSSA

Ehdokaslistojen yhdistelmä löytyy keskiaukeamalta

OPISKELIJATOIMINNAN YKKÖSKETJU

Mikä ihmeen opiskelijatoimikunta **40**

OPISKELIJAVINKKELI

Virran mukana **45**

TYÖNTEKIJÄN NÄKÖKULMASTA

Mikä meitä liikuttaa **36**

JOULUSATTUMUKSIA

..... **16**

TEKSTIN ÄÄRESSÄ **50**

Toimintaympäristö huomioon

MERJA LAAKSAMO PÄÄTOIMITTAJA

SEURAKUNTAELÄMÄ ON erilaista eri puolilla Suomea. Pohjoisen ja etelän erot ovat merkittäviä, samoin kaupungin ja maaseudun. Pohjoisen maaseudulla väki tulee kirkkoon ja seurakunnan tilaisuuksiin lähes samalla tavalla kuin ennenkin. Helsingin seudulla joissakin seurakunnissa enää vähän yli puolet väestä kuuluu kirkkoon.

Cruxin artikkeleissa peilataan kaupunkia ja maaseutua kirkon toimintaympäristöinä. Maaseudulla ongelmat ovat erilaiset, ei olla niinkään huolestuneita seurakuntaväen kaikkoomisesta, vaan enemmänkin siitä, miten työntekijöitä saataisiin maaseudulle ja erityisesti Pohjois-Suomeen.

Kaupungissa taas on voimakkaasti keskityttävä jäsenyyden vahvistamiseen ja kirkon merkitykseen ihmisen elämäntapa-alueissa. Väki ei enää etsi kirkkoa, kirkon on mentä-

vä sinne, missä ihmiset ovat. Kirkosta eroaminen on kiihkeintä kaupungeissa ja Etelä-Suomessa. Työntekijöitä sen sijaan on enemmän kuin virkoja. Etelä-Suomi vetää väkeä muualta niin, että pääkaupunkiseudulla asuvat työntekijät saavat taistella työpäikoista.

Yhteistä kaupungille ja maaseudulle ovat erilaiset projektit ja strategiat. Viime vuonna hyväksytyn kirkon maaseutustrategian linjauksista kirjoittaa Hannu Komulainen. Juurevasta mullasta nouseva maaseututeologia on Eija Harmasen aiheena.

Kaupungin näkökulmasta asioita katselevat Petteri Kerko artikkelissaan kauppa-keskuspapin toiminnasta ja Lasse Halme kirjoittaessaan Helsingin seurakuntayhtymässä toteutetuista ja meneillään olevista jäsenyshankkeista. Heikki Leppä antaa käyttöön Vantaan hääyön reseptin.

Irma Lampinen kirjoittaa rakennemuutoksen keskeltä selviytymistarinan: Vuolijoki liittyi Kajaaniin kolme vuotta sitten ja muutoksesta toivuttuaan vuolijokiset ovat tyytyväisiä. Nykyinen Kajaanin seurakunnan Vuolijoen alue koee saaneensa yhdistymisestä paljon hyvää.

Niin maalle kuin kaupunkiin tulee tasapuolisesti joulu ja juhla-aika. Kirkot täyttyvät ja työtä riittää. Toivottavasti strategiat ja projektit toimivat, jotta näin tapahtuisi myös tulevaisuuden kirkossa.

Siunattua joulun aikaa, voimia työhön ja oman joulun viettoon!

ANTERO PESONEN/KUUKOTIMAA

TOIMITUS

PÄÄTOIMITTAJA Merja Laaksamo
Puh. (09) 150 2466
merja.laaksamo@akiliitot.fi

TOIMITUSSIIHTEERI Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653, faksi (09) 148 5875
heli.meinola@akiliitot.fi

KUSTANTAJA

 Kotimaa-Yhtiöt Oy

TOIMITUSKUNTA

Elina Fuchs, diakonissa
Marita Hakala, seurakuntapastori
Juho Kopporainen, kirkkoherra
Merja Laaksamo, pastori (pj.)
Markku Orsila, seurakuntapastori
Susanna Pekkonen, diakoni
Juha Petterson, nuorten aikuisten pappi
Hanna Remes, kanttori
Sakari Vilpponen, kanttori

CRUX

JULKAISIJAT

**Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI
Diakoniatyöntekijöiden Liitto**

Akavatalo, Rautatilaistenkatu 6, 00520 Helsinki

OSOITTEENMUUTOKSET

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y.

Tuija Kukkonen
Puh. (09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi

Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi

Diakoniatyöntekijöiden Liitto ry

Pirjo Heikkinen
Puh. (09) 150 2487
pirjo.heikkinen@dtl.fi

ILMOITUSHINNAT

Koko		
2/1 s.	380 mm x 255 mm	1 790 euroa
1/1 s.	190 mm x 255 mm	1 020 euroa
1/2 s.	166 mm x 110 mm 81 mm x 229 mm	560 euroa
1/4 s.	81 mm x 110 mm 166 mm x 55 mm	330 euroa
1/8 s.	79 mm x 55 mm	200 euroa
takasivu	190 mm x 230 mm	1 200 euroa

ISSN 0783-0122

PAINOPAIKKA

Kirjapaino Uusimaa, Porvoo

KANNEN KUVITUS

Rik Poppius

OLISIKO AIKA KOOTA VOIMIA?

JUKKA HUTTUNEN

PAPPISLIITON PUHEENJOHTAJA

jukka.huttunen@evl.fi

KIRKOSSA TAPAHTUVAT muutokset eivät enää voi olla kenellekään yllätys. Muutokset tapahtuvat samanaikaisesti monilla rintamilla, eikä kukaan meistä voi ajatella, että ne eivät koskettaisi minua ja työtäni. Ajankohtaisimmat muutosilmiöt liittyvät kirkon jäsenyyteen ja kirkosta eroamiseen sekä seurakuntien rakennemuutokseen. Molemmat haastavat kirkon ja seurakuntien johtamisen.

Jäsenyyden vahvistaminen edellyttää johtajuudelta uutta näkyä, kykyä tehdä johtopäätöksiä ja oikeita toimia. Rakennemuutos jo sellaisenaan edellyttää johtajuudelta vahvaa otetta ja kykyä tavoitteelliseen toimintaan, eikä vain taloudellisten kysymysten hallintaa ja uusien organisaatioiden suunnittelua.

Kirkon ja seurakuntien johtajarekrytoinnin kehittämisessä on edetty viime vuosina merkittävästi. Siitä on syytä antaa kaikki tunnustus. Kehittämistoiminta on keskittynyt sekä koulutukselliseen puoleen että rakenteiden täsmentämiseen. Kirkkoherraksi ei esimerkiksi pääse ilman johtamistutkintoa.

OLISIKO NYT aika ottaa seuraava askel, tunnistaa ja tunnustaa se, että johtajuutta tulee kehittää myös tietoisemmalla urasuunnittelulla. Voisimmeko ajatella, että kirkossa luotaisiin järjestelmä, joka jo uran alkuvaiheesta lähtien seuloisi ja kannustaisi seurakuntien johtamistehtäviin sopivia ja kyvykkäitä miehiä, mutta eritoten naisia. Olisiko syytä ja mahdollista koota tällaisia työtovereita nykyistäkin mittavampaan ja syvempään kehittämistyöhön? Voisiko näin syntyä myös eräänlaisia uusien ideoiden ja avausten "hautomoita" ikään kuin sivutuotteena?

Tällainen toiminta edellyttää rohkeutta ja näkyä, mut-

ta myös valmiutta muuttaa rakenteita. Se edellyttää myös resurssien uudenlaista kohdentamista. Meiltä kollegoilta se edellyttää asenteiden muutosta, halua tunnustaa toisen kyvyt ja niiden kehittämisen tarve.

Kirkon työn kehittämisessä toimii tänään suuri joukko asiantuntijoita. He toimivat kirkon koulutuskeskuksessa, kirkon tiedotuskeskuksessa, kirkkohallituksen eri yksiköissä, kirkon tutkimuskeskuksessa, järjestöissä, tuomiokapituleissa, seurakuntayhtymissä, rovastikunnissa. Tarvitsisimmekohan myös näiden resurssien uudelleen kokoamista ja uudelleenajattelua?

Rakentaisimmeko yhden kirkon kehittämisskeskuksen? En tarkoita vain organisaatiota, tai ehkä sitäkin. Ajattelen voimien kokoamista, jossa olisi vielä nykyistäkin voimakkaampi koordinaatio. Ehkä se tarvitsee uutta organisoitumistakin. Voisiko aloittaa vaikkapa uudelleen lämmittämällä kirkon tutkimuskeskuksen ja kirkon koulutuskeskuksen ja myös kirkon tiedotuskeskuksen rakenteiden ja yhteistoiminnan tarkastelun?

Kun tällaisia pohdin, en tahdo millään muotoa väheksyä, saati moittia tähän mennessä tehtyä työtä. Pääosin se on korkeaa laatua. Mutta tilanteiden muuttuessa ja resurssienkin ehkä kaventuessa sekä ennen muuta haasteiden koventuessa on pakko kysyä, olisiko aika koota voimia, ajatella uudelleen ja kurottautua voimakkaasti tulevaisuuteen.

JÄLKIJYRÄHDYS: On se kummallista, että papisto halveksii oikeuttaan kantaa vastuuta kirkosta. Omassa hiippakunnassani äänioikeuttaan asessorin vaaleissa käytti alle puolet! Herätkää, ryhdistäytykää!

AKI

AKIn opintomatka Roomaan 2010

AKI järjestää kanttoreille ja papeille yhteisen opintomatkan Roomaan viikolla 38 vuonna 2010. Matkanjohtajina toimivat AKIn toiminnanjohtaja Esko Jossas sekä musiikin asian tuntijamatkanjohtaja. Matkan hinta on noin 1 200 €.

Opintomatkalle voivat osallistua Kanttori-urkuriliiton ja Pappisliiton jäsenet puolisoineen. Matkalle on mahdollista saada oman liittonsa matka-apuraha.

Opintomatkalle voi jo ilmoittautua. **Ilmoittautumiset** heli.meinola@akiliitot.fi tai (09) 1502 653.

Kanttori-urkuriliitto ja Pappisliitto JÄSENMAKSUT

PAPPISLIITON ja Kanttori-urkuriliiton valtuustot päättivät jäsenmaksuista syysvaltuustojen kokouksissa. Muutoksia tuli papeilla ulkomailla työskentelevien ja kanttoreilla eläkeläisten jäsenmaksuun sekä molempien liittojen opiskelijajäsenten työttömyyskassamaksuun.

Pappisliitto:

Varsinainen jäsen 1,1 % varsinaisesta palkasta.

Työelämän ulkopuolella oleva jäsen (esim. äitiysloma, virkavapaa, työtön) 70 €/vuosi tai 5,80 €/kuukausi.

Ulkomailla työskentelevät 120 €/vuosi tai 10 €/kuukausi.

Kaksoisjäsenet 45 €/vuosi.

Eläkeläiset 40 €/vuosi.

Opiskelijat ei jäsenmaksua. Opiskelijajäsen voi töissä ollessaan saada myös työttömyyskassajäsenyyden liiton kautta. Tätä on erikseen pyydetävä liiton toimistosta. Tällöin jäsenmaksu on 50 €/vuosi.

Kanttori-urkuriliitto:

Varsinainen jäsen 1,2 % varsinaisesta palkasta, palkattomilta kuukausilta 4 €/kuukausi.

Eläkeläiset 30 €/vuosi (sis. Crux-lehden ja kotisivujen jäsenisivut).

Opiskelijat ei jäsenmaksua. Opiskelijajäsen voi töissä ollessaan saada myös työttömyyskassajäsenyyden liiton kautta. Tätä on erikseen pyydetävä liiton toimistosta. Tällöin jäsenmaksu on 50 €/vuosi.

Eläkeläisiltä poistui maksuton jäsenyys, joka ei sisältänyt jäsenetuja.

Kannattajajäsen 30 €/vuosi.

Työ- tai virkasuhteessa olevan varsinaisen jäsenen jäsenmaksu peritään yleensä suoraan jäsenen palkasta. Perintää varten työnantajalla täytyy olla voimassa oleva valtakirja, joka jäsenen tulee pyytää liiton toimistosta tai tulostaa kotisivuilta, täyttää ja toimittaa työnantajalleen. Työelämän ulkopuolella olevien jäsenten tulee pyytää liiton toimistosta viitenumero ja tili-numero jäsenmaksunsa maksamista varten. Eläkeläisjäsenille, kannattajajäsenille ja kaksoisjäsenille sekä työttömyyskassaan kuuluville opiskelijajäsenille liitto lähettää vuosimaksun maksamiseksi pankkisiirtolomakkeen, yleensä keväisin.

MUISTATHAN ILMOITTAÄ LIITTOON, JOS TYÖNANTAJASI TAI YHTEYSTIETOSI MUUTTUVAT SEKÄ JOS SIIRRYT TYÖELÄMÄN ULKOPUOLELLE! NÄIN JÄSENMAKSUASIASI PYSYVÄT KUNNOSSA JA JÄSENETUSI SÄILYVÄT.

VAALIT TULOSSA

– MUISTA
ÄÄNESTÄÄ!

Tammikuussa tipahtaa postiluukusta vaalimateriaali (oman hiippakunnan äänestyslippu, vaalikuori, äänestysoppas, ehdokaslistojen yhdistelmä ja palautuskuori) AKIn ja sen jäsenjärjestöjen valtuustojen vaalista. Löydät ehdokaslistojen yhdistelmän myös tästä lehdestä. Voit tutustua ehdokaisiin etukäteen ja valita parhaan omasta ammattikunnastasi ja hiippakunnastasi.

Vaalimateriaalin yhteydessä lähetetään kaikille työelämässä oleville jäsenille jäsenkysely. Jäsenkyselylomakkeen voi täyttää netissä osoittees-

sa www.akiliitot.fi. Täytetyn lomakkeen voit myös palauttaa äänestyslipun kanssa samassa kuoressa.

Mikäli Sinulle postitetaan väärän hiippakunnan äänestyslippu, voit tilata oikean AKIn toimistosta sähköpostitse tuula.anttonen@akiliitot.fi tai puhelimitse 09 1502 453. **Palauta äänestyslippusi 16.2.2009 klo 12 mennessä!** Äänestä jo tammikuussa!

DET ÄR VALTIDER

– KOM IHÅG ATT RÖSTA!

Nya fullmäktige för AKI och dess medlemsföreningar väljs i januari. Då får du valmaterialet (det egna stiftets röstsedel, valkuvert, röstningsdirektiv, sammanställning av kandidatlistorna och kuvert för returnering) hemskickat till dig. Du hittar också sammanställningen av kandidatlistorna i denna tidning. Därmed har du möjlighet att på förhand bekanta dig med kandidaterna och välja den bästa kandidaten från din egen yrkeskår och ditt eget stift.

I samband med valmaterialet skickar vi till alla som är ute i arbets-

livet en medlemsundersökning. Den ifyllda blanketten kan du lämna in tillsammans med röstedeln i samma kuvert.

Om du har fått fel stifts röstsedel, kan du beställa den rätta från AKIs kansli, epost tuula.anttonen@akiliitot.fi eller tfn. 09 1502 453. **Returnera din röstsedel senast 16.2.2009 kl. 12!** Rösta redan i januari!

SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO

Yhteistyötä Lahden urkuviikon kanssa päivitetään

Kanttori-urkuriliitto ja Lahden kansainvälinen urkuviikko ovat neuvottelleet monivuotisen yhteistyönsä kehittämisestä. Liiton neuvottelukokous säilyy torstaipäivän ohjelmassa, ja sen ympärille rakennetaan ”kanttoripaketti”, joka sisältää kanttoreille alennuksia konserttilippu- ja majoitushinnoista. Myös vapaamuotoisempaa kanttorien yhdessäoloa on suunnitteilla.

Lahden kansainvälinen urkuviikko järjestetään ensi vuonna perinteiseen aikaan eli viikolla 31. Liiton neuvottelukokous on torstaina 5.8. Vuodenvaihteen jälkeen kaikille kanttoreille lähetetään sähköpostitse tietoa ohjelmasta.

Ilmoittaudu Kanttoripäiville

Kanttoreiden valtakunnalliset neuvottelupäivät pidetään 2.–4.2.2010 Tampereella. Päivien teemana on ”Hengissä ja hengessä”. Ilmoittautuneita on jo lähes neljäsataa, mutta mukaan mahtuu vielä!

Kanttoripäivien osallistumismaksu on 135 € (opiskelijoilta 20 €).

Ilmoittautua voi 15.1.2010 mennessä verkossa osoitteessa <http://www.evl.fi/khh/to/kjmk/kjanp.html>.

Ilmoittautumislomake ja päivien ohjelma löytyvät SKUL:n kotisivuilta osoitteesta www.skul.fi. Tervetuloa!

PAPPISLIITTO

Papiston päivät

Kahdeksan valtakunnallista Papiston päivää järjestetään Hämeenlinnan Verkatehtaalla 12. – 13.10.2010.

Päivien teemana on ”Kuin kuvastimessa”. Päivillä tarkastellaan monipuolisesti sitä henkistä, hengellistä ja fyysistä toimintaympäristöä, jossa tänä päivänä toimimme pappeina ja kirkkona. Ilmoittautuminen päiville alkaa keväällä.

Teologimatrikkeli 2010

Toinen kyselylomakepostitus matrikkeliä varten lähtee tammikuun toisella viikolla. Palauta lomake tai täytä se netissä 31.1. mennessä osoitteessa www.pappisliitto.a5.fi. Mikäli et saa matrikkeliomaketta tammikuussa, ota yhteys liiton toimistoon os. toimisto@akiliitot.fi tai (09) 150 2453.

Teologimatrikkeli 2010 julkaistaan ensi syksynä. Lisätietoa matrikkelistä Cruxissa nro 5/2009 sekä kotisivuilla www.akiliitot.fi.

Vuoden Pappi 2010 -aikataulu

1. Pappisliiton hallitus asettaa Vuoden pappi 2010 valinnan kriteerit (28.1.2010).
2. Ehdokkaita voivat asettaa alaosastot, opiskelijajärjestöt sekä liiton hallituksen ja valtuuston jäsenet. Kirje asiasta lähtee alaosastoille ja opiskelijajärjestöille helmikuussa 2010.
3. Ehdotukset Vuoden papiksi tulee lähettää hallitukselle 1.4.2010 mennessä.
4. Vuoden pappi 2010 julkistetaan Papiston päivillä Hämeenlinnassa 12.10.2010.

SANTIAGO DE COMPOSTELAN OPINTOMATKA

PYHIINVAELLUSMATKA SANTIAGO de Compostelaan toteutetaan 19.–28.4.2010.

Pyhiinvaelluksella liitytään Santiagoon tien perinteeseen ja tutustutaan pyhiinvaelluksen historiaan ja nykypäivään. Tavoitteena on oman spiritualiteetin hoitaminen ja rukouksellaman syventäminen.

Pyhiinvaellukselle osallistuminen vaatii kuntoa ja epävarmuuden sietokykyä: majoituksia ei varata etukäteen. Yöpyminen tapahtuu refugioissa, pyhiinvaeltajien turvapaikoissa, joita on lähes jokaisella reitin paikkakunnalla useampi. Koko ryhmä ei useinkaan voi asettua samaan refugioon.

Refugioiden varustetaso on vaatimaton, samassa huoneessa voi nukkua 4–30 pyhiinvaeltajaa, suihkuja

on muutamia. Jollei refugioon mahdu, varaudumme etsimään yösijan edullisesta hostelista.

Matkatavarat kannetaan mukana rinkassa koko ajan. Lähtöpaikkana on Ponferradaa edeltävä Rautaristi, josta matkaa Santiagoon on noin 200 km. Kävelyä tulee keskimäärin 25 km päivässä, päivämatkat voivat vaihdella 20–30 km.

Matkanjohtajina toimivat apulaistoiminnanjohtaja Merja Laaksamo sekä hengellisen elämän asiantuntija-matkanjohtaja.

Matkan hinta on noin 1000 euroa. Matkalle on vielä muutama paikka vapaana. **Ilmoittautuminen päättyy 31.1.2010.** Ilmoittautumiset heli.meinola@akiliitot.fi tai 09 150 2653. Lisätietoja merja.laaksamo@akiliitot.fi tai puh. 050 5423 664.

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON VALTUUSKUNNAN PÄÄTÖKSIÄ

Liiton puheenjohtajat ja hallitus

Liiton ja hallituksen puheenjohtajaksi valittiin hiippakuntasihtööri, diakonissa, sosionomi (amk) **Helena Tuominen Espoosta (2010–2011)** ja varapuheenjohtajaksi diakoni, sosionomi (ylempi amk) **Marko Pasma Riihimäeltä (2010–2011)**.

Hallituksen kokoonpano vuonna 2010 (suluissa henkilökohtainen varajäsen, uudelleen valitut/uudet jäsenet tummennetulla):

Eija Grahn, Åbo 2010–2012 (Irina Lemberg, Borgå 2010–2012)

Eija Miettinen, Helsinki 2010–2012 (Ulla-Maija Harju, Mikkeli 2010–2012)

Leena Leskelä, Muhos 2008–2010 (Erja Haho, Kiiminki 2008–2010)

Sari Aroheikki, Helsinki 2008–2010 (Kristiina Johansson, Pori 2010)

Jukka Rantanen, Jyväskylä 2010–2011 (Juha Auvinen, Vihti 2009–2011)

Sirkka Väättäinen, Sipoo 2009–2011 (Tiina Laine, Kerava 2009–2011)

Hallituksen opiskelijajäsen:

Irja Tamm, Pieksämäki (2009–2010)

Jäsenmaksut

Valtuuskunta vahvisti vuoden 2010 jäsenmaksut ilman muutoksia seuraavasti:

– varsinainen jäsen: 1,3 % varsinaisesta palkasta (sis. työttömyyskassan jäsenmaksun)

– varsinainen jäsen, joka on palkattomalla perhe-, opinto-, vuorottelu- tai virkavapaalla tai työttömänä: 6 euroa/kk (sis. työttömyyskassan jäsenmaksun)

– kaksoisjärjestäytynyt tai eläkeläinen: 28 euroa/kalenterivuosi

– jäsenmaksuista vapautettu: kunnianjaka opiskelijajäsenet

Kesämökki myydään

Valtuuskunta päätti hallituksen esityksen mukaisesti, että 1990-luvun alussa lahjoituksena saatu kesämökki myydään. Toisena vaihtoehtona olisi ollut mittavat kesämökin kunnostustyöt. A-lomien (www.a-lomat.fi) ja Ylläsjoen Lomamökkien (www.yllasjoki.net) palvelut ovat edelleen jäsenien käytössä.

AKI

Crux on vuoden alusta AKIn jäsenlehti

Cruxin kustannusyhteistyö Diakoniatyöntekijöiden Liiton kanssa päättyy vuoden vaihteessa. Cruxista tulee AKIn jäsenlehti.

Yhteinen lehti on luonut monelle sellaisen mielikuvan, että kaikki kolme liittoa, Pappisliitto, Kanttori-urkuriliitto ja Diakoniatyöntekijöiden Liitto, kuuluisivat AKIn. Kun AKI perustettiin vuonna 2005 liittojen vuosia jatkuneen yhteistyön pohjalta, DTL ei lähtenytkään lopulta mukaan. Pappisliitto ja Kanttori-urkuriliitto toteuttivat AKIn kahdestaan.

Cruxia tehtiin edelleen yhdessä näihin päiviin asti. Viime keväänä AKI sanoi Cruxin yhteistyösopimuksen irti nykyiseltä pohjalta, mutta tarjosi lehtiyhteistyön jatkamista osana liittojen yhteistyön laajentamista ja syventämistä. DTL:lla ei kuitenkaan ollut tähän kiinnostusta.

Cruxin toimitus kiittää Diakoniatyöntekijöiden Liittoa hyvästä yhteistyöstä lehden toimittamisessa kuluneiden vuosien aikana.

AKIN TOIMISTO ON SULJETTU UUDENVUODEN AATTONA.

TEOLOGIMATRIKKELIA KOSKEVIIN KYSYMYKSIIN VASTATAAN AKIN JA A5 PLATE MEDIAN NUMEROISSA 11.1. ALKAEN.

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

Tiina Laine järjestösihteeriksi

Diakoniatyöntekijöiden Liiton järjestösihteeriksi on valittu TtM/diakonissa **Tiina Laine** Keravalta. Hän aloittaa työskentelyn liitossa tammi-kuussa.

AKI palkitsee aktiivisuutesi

Tuo uusi jäsen liittoosi!

Onko työpaikallasi kollegoja, jotka eivät vielä ole Pappisliiton tai Kanttoriurkuriliiton jäseniä? Heitä kannattaa nyt pyytää jäseneksi! Jokaisesta uudesta jäsenestä saat valintasi mukaan joko Kirja-Kotimaan 50 euron lahjakortin tai Ostinaton 50 euron nuottilahjakortin. Jos hankit esim. neljä jäsentä, sinulla on käytössäsi 200 euroa.

Jokainen tammikuun loppuun men-

nessä liittynyt uusi jäsen saa erinomaisen jäsenetujen lisäksi myös 50 euron lahjakortin joko kirja- tai nuottiestoksiin. Lahjakortit postitetaan jäsenmaksuperinnän käynnistyttyä.

Lisäksi kaikkien kampanja-aikana liittyneiden uusien jäsenten kesken arvotaan kesäkuussa kaksi miniläppäriä.

Uuden jäsenen yhteystiedot voit il-

moittaa oheisella lomakkeella postittamalla sen liittoon osoitteella Akavan kirkolliset ammattiliitot Rautatieläisenkatu 6 00520 Helsinki. Voit täyttää lomakkeen myös kotisivuillamme osoitteessa www.akiliitot.fi. Ilmoittamiesi tietojen perusteella lähetämme uudelle jäsenelle virallisen jäseneksi-liittymislomakkeen.

Jäsenen hankkijan yhteystiedot

Nimi _____
 Liitto _____
 Osoite _____
 Puhelin _____
 Sähköposti _____
 Työnantaja _____

Uuden jäsenen yhteystiedot

Nimi _____
 Liitto _____
 Osoite _____
 Puhelin _____
 Sähköposti _____
 Työnantaja _____

Uuden jäsenen yhteystiedot

Nimi _____
 Liitto _____
 Osoite _____
 Puhelin _____
 Sähköposti _____
 Työnantaja _____

Uuden jäsenen yhteystiedot

Nimi _____
 Liitto _____
 Osoite _____
 Puhelin _____
 Sähköposti _____
 Työnantaja _____

Uuden jäsenen yhteystiedot

Nimi _____
 Liitto _____
 Osoite _____
 Puhelin _____
 Sähköposti _____
 Työnantaja _____

Uuden jäsenen yhteystiedot

Nimi _____
 Liitto _____
 Osoite _____
 Puhelin _____
 Sähköposti _____
 Työnantaja _____

Jouko Ala-Prinkkilä on Vuoden pappi 2009

MERJA LAAKSAMO

Vuoden papiksi 2009 valittiin Kauhajoen seurakunnan kirkkoherra, lääninrovasti, assessori Jouko Ala-Prinkkilä. Hänet palkittiin monipuolisesta kokemuksestaan papin työssä sekä ansiokkaasta toiminnastaan Kauhajoen koulusurman jälkihoidossa. Pappisliiton hallituksen valinta julkistettiin Akavan kirkollisten ammattiliittojen syysvaltuuston iltajuhlissa marraskuussa.

Ala-Prinkkilä on toiminut aiemmin nuorisotyöstä vastaavana seurakuntapastorina Kauhajoen seurakunnassa ja sairaalatyöstä vastaavana kappalaisena Kristiinankaupungin suomalaisessa seurakunnassa. Nykyään hän työskentelee kirkkoherrana Kauhajoen seurakunnassa, lääninrovastina Kauhajoen rovastikunnassa ja pappisasessorina Lapuan hiippakunnassa.

Jouko Ala-Prinkkilä johti ammattitaitoisesti seurakuntansa sielunhoitotyötä Kauhajoen ampumistragedian jälkeen. Kauhajoen seurakunnassa valjastettiin eri työalat auttamaan apua tarvitsevia. Tiedotusvälineiden kanssa toimittiin taitavasti asiakaskeisyys ja luottamuksellisuus säilyttäneen. Seurakunnassa pidettiin huolta työntekijöiden ja vapaaehtoisten tukemisesta kriisin aikana ja sen jälkeen. Seurakunta on tehnyt yhteistyötä monien eri tahojen kanssa kriisin ensi- ja jälkihoidossa.

Jouko Ala-Prinkkilä palkittiin monipuolisesta kokemuksestaan papin työssä sekä ansiokkaasta toiminnastaan Kauhajoen koulusurman jälkihoidossa.

Uudistushenkinen ja helposti lähestyttävä pappi

Jouko Ala-Prinkkilä on opittu tuntemaan uudistushenkisenä ja asiallisena, hyväntuulisena ja helposti lähestyttävänä pappina. Kirkkoherrana hän on ollut uudistamassa seurakunnan toimintaa ja hallintoa yhteisvastuullisempaan suuntaan. Lääninrovastina hän on tukenut seurakuntien yhteistyön lisäämistä. Pappien ordinaatiokoulu-

tuksessa hän on saanut hyvää palautetta uusilta pappeilta: ”Hyvä esimerkki ja rohkeaseva isähahmo.”

Jouko Ala-Prinkkilä on syntynyt Peräseinäjoella 1961. Hän on valmistunut teologian maisteriksi Helsingin yliopistosta 1990 ja samana vuonna hänet vihittiin papiksi Lapualla. Teologian lisensiaatin tutkinnon hän suoritti vuonna 2001 ja ylemmän pastoraalitutkinnon vuonna 2005. Ala-Prinkkilä on suorittanut myös kirkon johtamiskoulutukset, Kirjo I-III kurssit.

Ala-Prinkkilä on ollut aktiivinen myös alaosastotoiminnassa, ja vuosina 1994–1995 hän toimi Etelä-Pohjanmaan teologien johtokunnan puheenjohtajana.

Väitöskirja tekeillä

Tällä hetkellä Ala-Prinkkilä tekee väitöskirjaa aiheesta Todennäköisin vaihtoehto – Richard Swinburnen

näkemyks kristillisen teismin rationaalisuudesta.

Vuoden papin harrastuksia ovat mietiskely, musisointi, matkailu ja maan syönte.

Jouko Ala-Prinkkilä on naimisissa kanttori, laulunopettaja Helena Ala-Prinkkilän kanssa ja heillä on kaksi teini-ikäistä lasta, Anniina ja Aleks. ■

Papiston ammattieettiset ohjeet uusittiin

Pappisliiton valtuusto hyväksyi pappien uudistetut ammattieettiset ohjeet kokouksessaan marraskuussa. Ohjeiden perustana on Raamattu ja erityisesti kultaisten säännön etiikka. Ohjeet jakautuvat kolmeen osioon: kirkko ja pappi, yhteisö ja pappi sekä luomakunta ja pappi.

Eettisiin ohjeisiin liittyy tausta-aineisto, jossa valotetaan luterilaista virkaja kutsumusteologiaa sekä luterilaista etiikkaa. Tausta-aineisto on luettavissa verkossa os. www.pappisliitto.fi.

Ensimmäiset ammattieettiset ohjeet valmisteltiin ja hyväksyttiin Pappislii-

tossa vuonna 2001. Liiton hallitus nimesi syksyllä 2007 työryhmän tarkistamaan ohjeita. Työryhmään nimettiin Monica Heikel-Nyberg puheenjohtajana, Juha Muilu ja Ilkka Hjerppe jäseninä sekä Merja Laaksamo sihteerinä. Työryhmän jäsen Juha Muilu toimi puheenjohtajana ensimmäisessä eettisten ohjeiden työryhmässä.

Ammattieettistä keskustelua toivotaan

Ammattieettiset ohjeet ovat hyvä lähtökohta yhteiselle pohdiskelulle pappien kokoontumisissa. Niistä voidaan virittää keskustelu alaostotapaamisessa, lääninrovastin koulutuksessa, kotisivuilla tai muussa sopivassa tilanteessa, jossa pappeja on koolla.

Ohjeet on kirjoitettu ihanteen tai tavoitteen muotoon. Sisältö on hyvin pitkälle samantapainen kuin edellisissä ohjeissa, mutta uusi versio ilmaisee tavoitteet lyhyesti ja napakasti.

Edellisten eettisten ohjeiden jälkeen on Kirkon koulutuskeskuksessa valmisteltu papin ydinosoamisen kuvausta. Uusissa ohjeissa pyritään välttämään päällekkäisyyttä ydinosoamiskuvauksen kanssa. Ammattietiikka julkaistaan ydinosoamiskuvauksen liitteenä.

Kirkon työntekijöiden valmisteilla olevat ydinosoamiskuvaukset löytyvät Kirkon koulutuskeskuksen sivuilta kohdasta ”koulutuksen kehittäminen”.

Papin ammattietiikka

Papin ammattietiikka perustuu Raamattuun, erityisesti kultaisen säännön etiikkaan.

A. Kirkko ja pappi

Kirkko kutsuu papin virkaan. Ottaessaan vastaan pappisviran pappi antaa pappislupauksen, jossa hän sitoutuu kirkon perustehtävään, kirkon tunnustukseen, kirkkolakiin, kirkkojärjestykseen, kirkon ja seurakunnan virallisiin päätöksiin sekä piispan ohjeistukseen.

1. Pappi julistaa ja välittää evankeliumia niin, että Jumalan armo ja rakkaus kohtaavat ihmisen hänen elämäntilanteissaan ja kysymyksissään.
2. Työssään pappi suostuu myös vaikeisiin ja epämiellyttäviltä tuntuviin tehtäviin.
3. Elämällään ja toiminnallaan pappi rakentaa kuvaa kirkosta uskon, toivon ja rakkauden yhteisönä.
4. Pappi kehittää omaa teologista ajatteluaan toimiakseen työyhteisössä teologisenä asiantuntijana ja ymmärtääkseen paremmin myös erilaisia näkemyksiä.

B. Yhteisö ja pappi

Kristityn ensimmäinen kutsumus on ihmisyyden toteuttaminen lähiyhteisössä. Tämän pappi tekee rikkomatta virkaan liittyviä velvollisuuksia.

1. Pappi kunnioittaa ihmistä ja hyväksyy hänet ihmisenä kaikissa tilanteissa, vaikka ei aina voikaan hyväksyä hänen arvojaan ja tekojaan.
2. Papin ammattitaitoon kuuluu erilaisten tilanteiden ja ihmisten elämänvaiheiden huomioon ottaminen. Sielunhoidollisessa keskustelussa pappi tarvittaessa kertoo lain mää-

- räämät vaitiolo- ja ilmoitusvelvollisuuden rajat.
3. Pappi sitoutuu työyhteisön yhteiseen työskentelyyn ja sovittuihin suuntaaviivoihin. Hän toimii alaisena tai johtajana sen mukaan kuin työtehtävä tai asema edellyttää. Pappi osoittaa arvostusta jokaista työntekijää ja hänen ammattitaitoaan kohtaan.
4. Osallistuessaan yhteiskunnalliseen toimintaan pappi ei käytä hyväkseen virka-asemaansa tai viran tunnuksia henkilökohtaisen tai edustamansa ryhmän edun saavuttamiseksi.

5. Pappi ei hyväksy työssään minkäänlaisia vastavuoroisia palveluksia tai etuuksia.

6. Pappi noudattaa työyhteisössä sovittuja työ- ja vapaa-aikoja. Työajaton työ velvoittaa pappia rajaamaan työtään ja pitämään huolta jaksamisestaan.

C. Luomakunta ja pappi

Luomiskertomuksessa ihmiselle on annettu velvollisuus huolehtia luomakunnasta, jonka osana myös pappi pyrkii viljelemään ja varjelemaan maailmaa.

1. Pappi tuo julistuksessaan ja elämäntavassaan esiin kristinuskon luontoa suojelevia ja elämää ylläpitäviä näkökulmia.
2. Pappi sitoutuu työssään huolehtimaan toimintatapojen kehittämiseen ekologiseen suuntaan.
3. Pappi edistää globaalin oikeudenmukaisuuden toteutumista. ■

Keskustele ohjeista AKIn kotisivuilla, www.akiliitot.fi/Ajatustenvaihtoa (palkki oikealla).

Kuoronjohtajat!

Mietikö mitä laulaisitte kuoron kanssa?
Tutustu uuteen hengelliseen sekakuoroteokseen

Sinä pidät huolta

12 laulua vuodenaajoista
osoitteessa:

www.greatfeelings.net

Elinaikakerroin alkaa vaikuttaa 2010

TIMO KIUKAS/KUVAKOTIMAA

ELINAIAKAKERROIN VAIKUTTAA eläkkeisiin ensimmäisen kerran vuonna 2010. Sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut ensi vuoden kertoimeksi 0,99170. Kerroin vaikuttaa alkavan työeläkkeen määrään.

Nyt vahvistettu elinaikakerroin koskee vuonna 1948 syntyneiden vanhuuseläkkeitä. Samoin se koskee henkilöitä, joiden työkyvyttömyys alkaa vuonna 2010.

Kansaneläkkeisiin ja tapaturma- sekä liikennevakuutuslain mukaan maksettaviin eläkkeisiin elinaikakerroin ei vaikuta.

Miten elinaikakerroin vaikuttaa?

Elinaikakerroin lasketaan joka vuosi erikseen kullekin ikäluokalle 62 vuo-

den iässä. Kerroin määritellään viiden edeltäneen vuoden kuolevuustilastojen perusteella.

Jos esimerkiksi vuonna 1948 syntyneen työeläke ilman elinaikakerrointa olisi 1 600 euroa, niin elinaikakertomella tarkistamisen jälkeen se on noin 1 587 euroa.

Eläkkeen pienentymisen voi välttää jatkamalla työssä pitempään. Jos esimerkiksi vuonna 1948 syntynyt jatkaa työssä kuukauden verran pitempään, niin hän saa eläkettä 1 600 euroa kuukaudessa. Työeläketurvan nettisivulla www.tyoelake.fi on laskuri, joka havainnollistaa elinaikakertoimen vaikutuksen.

Kaikki eivät pysty pidentämään työssäoloaikaansa, ja joillekin se on mahdotonta. Elinaikakerrointa sovelletaan työkyvyttömyyseläkkeissä vain

eläkkeen ansaittuun osaan. Kerroin on myös lievempi kuin se olisi työkyvyttömän oman syntymävuoden mukaan laskettuna eläkkeen muuttuessa vanhuuseläkkeeksi.

Osa pitenevästä eliniästä työhön

Elinaikakerroin ei vähennä työeläkkeen kokonaismäärää, mutta pienentämällä kuukausimäärää saadaan eläke jakautumaan yhä pidentyvälle elinajalle.

Joustavan vanhuuseläkeiän saavuttanut 63-vuotias suomalainen elää nyt keskimäärin 21 vuotta, mutta Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuonna 2030 jo 25 vuotta. Elinajan pidentymisen vuoksi vanhuuseläkkeellä olevia on paljon suurten ikäluokkien jälkeenkin.

Elinaikakertomella pyritään ohjaamaan osa pidentyvistä elinajasta työntekoon. Työeläkkeen tasoa voi parantaa työskentelemällä pidempään.

Elinaikakerroin pähkinänkuoressa

Elinaikakerroin alkaa vuodesta 2010 sopeuttaa eläkkeitä pidentyvään elinajaan.

Elinaikakertoimesta päätettiin vuoden 2005 työeläkeuudistuksen yhteydessä.

Ensimmäinen eläkkeen tasoon vaikuttava elinaikakerroin on 0,99170.

Eläkettä voi kartuttaa lisää tekemällä työtä pidempään.

Eläkkeen pienentymistä voi kompensoida jatkamalla työssä pidempään.

Aluehallinto uudistuu 1.1.2010

– MIKÄ MUUTTUU TYÖSUOJELUSSA?

Työsuojelupiirit, lääninhallitukset, työ- ja elinkeinokeskukset, alueelliset ympäristökeskukset, ympäristövirastot ja tiepiirit lakkautetaan ja niiden tehtävät kootaan ja uudelleen organisoidaan kahteen uuteen viranomaiseen: aluehallintovirastoon (AVI) ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY). Aluehallintovirastoja perustetaan kuusi ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia 15 ja ne aloittavat toimintansa 1.1.2010.

Aluehallintouudistuksessa kahdeksasta työsuojelupiiristä muodostetaan viisi työsuojelun vastuualuetta seuraavasti:

Työsuojelun vastuualue AVI:ssa	Vastuualueen maakunnat	Vastuualueelle jakaantuvat työsuojelupiirit
Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue Puh. 1.1.2010 alkaen: 020 636 1040 (AVI:n vaihde)	Uusimaa, Itä-Uusimaa, Kanta-Häme, Päijät-Häme, Kymenlaakso ja Etelä-Karjala	Uudenmaan työsuojelupiiri, Hämeen työsuojelupiiristä Kanta-Häme ja Päijät-Häme ja Kaakkois-Suomen työsuojelupiiristä Kymenlaakso ja Etelä-Karjala
Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue Puh. 1.1.2010 alkaen: 020 636 1050 (AVI:n vaihde)	Varsinais-Suomi, Satakunta ja Ahvenanmaa ¹	Turun ja Porin työsuojelupiiri
Itä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue Puh. 1.1.2010 alkaen: 020 636 1030 (AVI:n vaihde)	Etelä-Savo, Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala	Itä-Suomen työsuojelupiiri ja Kaakkois-Suomen työsuojelupiiristä Etelä-Savo
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue Puh. 1.1.2010 alkaen: 020 636 1060 (AVI:n vaihde)	Pirkanmaa, Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa ja Pohjanmaa	Vaasan työsuojelupiiristä Etelä-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa ja Pohjanmaa, Keski-Suomen työsuojelupiiri ja Hämeen työsuojelupiiristä Pirkanmaa ²
Pohjois-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue Puh. 1.1.2010 alkaen: 020 636 1020 (AVI:n vaihde)	Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu ja Lappi ³	Pohjois-Suomen työsuojelupiiri

Työpaikkojen näkökulmasta työsuojeluvalvonta säilyy ennallaan.

1 Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue on toimivaltainen myös Ahvenanmaalla.

2 Länsi- ja Sisä-Suomen vastuualueeseen kuuluu myös Tampereella sijaitseva Työsuojelun tukipalveluyksikkö

3 Pohjois-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue on toimivaltainen myös Lapin aluehallintoviraston alueella

JOULUSATTUMUKSIA

PALVELIN nuorena pappina Vilpulan seurakunnassa Kolhon taa-jamassa. Seurakuntalaiset olivat ylen ystävällisiä uudelle pappilleen.

Joulun aatonaattona 1973 olin ostoksilla vaimoni kanssa Kolhossa pienessä valintamyymälässä.

Täpötäydessä myymälässä tapasin jo korkeaan ikään ehtineen seurakuntalaisen, joka silminnähden ilahtui nähdessään seurakunnan paimenen jouluostoksilla.

– Voi, voi kun minulla ei ole pastorille mitään lahjaa, mummo pahoitteli. Yritin selittää, että joulussa eivät toki tärkeimpiä olekaan lahjat, vaan lämmin sydän ja hyvä tahto kanssaihmisistä kohtaan.

– Mutta kyllä pastori tarvitsee jonkun lahjan, seurakuntalaiseni vakuutti.

Vieressämme myymälän hyllyllä oli rivi sieviin pahvirasioihin pakattuja jouluhuysinteja. Yllättäen mummo ojensi kätensä, otti hyllyltä hyasintin ja antoi sen minulle runsaine hyvän joulun toivotuksineen ja siunausten saattelemana. Saman tien lahjan antaja hävisi tungokseen. Hieman häkeltyneenä panin hyasintin ostoskärryy-ni.

Kun kassalla maksoin saamaani joululahjaa, iloitsin, ettei lahjani ollut sentään tuota arvokkaampi.

No, hyasintti kukki pitkään apupapin pappilan ikkunalla ja muistutti näin kauniilla tavalla hyvän tahdon ihmeellisestä voimasta.

Olen joskus ajatellut hyödyntää tätä kantapään kautta oppimaani lahja-idea. Siis jos tahdot, virkaveli tai si-

sar, edullisella tavalla ilahduttaa ystäväsi lahjalla, tee se valintamyymälässä, mutta hyvissä ajoin ennen kassaa. Sen lahjan ystäväsi muistaa vielä pitkään.

ANTTI RUSAMA
Espoo

ERÄÄNÄ 1970-luvun jouluna sain olla vanhusten joulujuhlissa joulupukkina Ypäjällä. Muistaakseni jouduin siihen hommaan ihan kylmiltään.

Jokainen sai lapulle kirjoittaa arvaamansa joulupukin nimen ja kaikkien oikein veikanneiden kesken arvottiin joulupipareita. Vanhuksilla oli vaikeuksia arvuutella pukin olemusta, eikä kukaan veikannut arvontalapulle pukin oikeaa nimeä, vaikka eräs naisihminen kovalla äänellä julisti: ”Pitkät koivet sillä ainakin on ja ihan papin ääni.” Siihen aikaan ei kenellekään tullut mieleen, että kirkkoherra näyttelee joulupukkia.

JOULUAAMUNA klo 7 kirkossa oli menneinä vuosikymmeninä paljon väkeä, kokonaisia perheitä. Lapsille saattoi tulla aika pitkäksi. Niinpä joulusaarnan jälkeen eräs pikkupoika halusi lähteä pois. Aikuinen selitti hänelle, että kun pappi menee pois saarnatuolista ja käy vielä alttarilla ja lukee vielä Herran siunauksen, niin sitten tämä kirkko loppuu. Kuitenkin sain päähäni mennä vielä toivottamaan hyvää kotimatkaa ja riemullista joulua, jolloin kyseinen pikkupoika kirkkaalla äänellä parkaisi, että nyt hän menee ja vetää

pappia kuoonon. Ihmisiä hymyilytti.

ENSIMMÄISEN

kännykän näin Ypäjällä joulun aikaan. Kuljin kadulla ja hetken päästä kuulin äänen takanani:

”Terve.” Käännyin nopeasti ja vastasin tervehdykseen. Minulle outo mies ei ollut näkevinäänkään minua, vaan jatkoi muminaansa ja sanoi hetken päästä: ”Pötyäkös sinä poika puhut.” En vieläkaan tajunnut, että hän puhui suureen kannettavaan puhelimeen. Hämälläni ihmettelin itseseni, että mistä mies on karannut. Sitten selvisi, että yksinpuhuja puhui puhelimeen, jota myöhemmin sanottiin kännykäksi. Nyt kadulla puhuminen on jokapäiväistä.

LOIMAALLA pitkään menestyksekkäästi kanttorina toiminut Tapio Laurila oli minun aikamani Ypäjällä kolme vuotta. Oli mukavaa työskennellä hänen kanssaan. Erään kerran vitsailimme tilanteesta, jossa ihmiset näyttävät saarnan aikana haukottelevan ja kenties jopa vilkuilevan kelloaan. Kyllä herätystä kirkkoon saadaan, kun huudan kesken saarnan ”Tuli on irti.” Johon kanttori huutaa, että ”Missä, missä.” Ja pappi vastaa ”Helvetissä tietenkin.” Tästä taisi tulla laajemmaltikin tunnettu juttu, koska eräs helsinkiläinen taannoin tiedusteli, että onko joulukirkossa Ypäjällä tuolla tavalla menetely. Loppujen lopuksi kyseessä oli vain suunnitelma, jos kansaa pitää herätellä.

RISTO AHTI
kirkkoherra, Ypäjä

Kirkko kauppakeskuksessa

PETTERI KERKO

TEOLOGIAN LISENSIAATTI, RYT-
TYLÄ

**Petteri Kerko toimi kauppa-
keskuspappina Espoon Isossa
Omenassa vuosina 2006 – 2008.**

ESPOON OLARIN seurakunnan Seurakuntatyön kehittämisprojekti kauppakeskus Isossa Omenassa oli suunniteltu kestäväksi neljä vuotta, vuodet 2005 – 2008. Ensimmäisen kauppakeskuspappina toimineen pasturin luovuttua tehtävästään loppuvuonna 2005 minä astuin toimeen 1.2.2006.

Projekti oli pilottiluonteinen, ja sen tarkoituksena oli löytää seurakunnalle sopivia toimintatapoja modernissa toimintaympäristössä, suuressa kauppakeskuksessa. Projektin taustalla oli laaja yhteistyöverkosto ja kokonaiskirjallinen tuki. Se merkitsi sitä, että rahoittajina toimivat Olarin seurakunnan lisäksi Espoon seurakuntayhtymä sekä Kirkkohallitus. Myös Kirkkopalvelut oli projektissa mukana erityisesti viestintäosaamisensa kautta.

Projektin taustoja ja menetelmiä selvittellään tarkemmin projektin loppuraportissa ”Kirkko kauppakeskuksessa, raportti seurakuntatyön kehittämisprojektista kauppakeskus Isossa Omenassa 2005 – 2008”. Raportti löytyy sähköisesti hakusanalla Kirkko kauppakeskuksessa.

Kauppakeskuspappina Isossa Omenassa

Kauppakeskuspappitoimintani oli projektisuunnitelman mukaan jaettu kolmeen ns. koriin. Ensimmäisen korin muodosti toiminta kauppakeskuspappina kauppakeskuksen asiakkaille. Toiseksi olin työpaikkapappina kaup-

pakeskuksen työntekijöille (yli tuhat) ja kolmanneksi toimin Hiljaisuuden kappelin omana pappina.

Jo Ison Omenan valmistuessa vuonna 2001 sinne oli rakennettu Hiljaisuuden kappeli, jota pidettiin aluksi avoinna arkisin klo 11 – 19 ja lauantaisin klo 11 – 16. Palkattua työntekijää ei ollut, mutta kappelin päivytyksestä ja valvonnasta vastasivat kymmenet seurakunnan vapaaehtoiset, jotka istuivat heitä varten rakennetussa huoneessa. Huoneesta oli sermin läpi näköyhteys vahvasti äänieristettyyn kappeliin.

Vapaaehtoiset päivystäjät merkitsivät muistiin kappelivierailut. Kappelissa oli ja on edelleen pieni alttari, kynttilä, risti, kynttelikkö ja hartauskirjallisuutta. Sinne voi vapaasti aukioloaikojen puitteissa mennä käymään. Nykyään aukioloaikoja on hieman lyhennetty, mutta oleellista on edelleen se, että sunnuntaisin kappeli pidetään

suljettuna. Sitä voidaan pitää tietynlaisena vastakulttuurin ilmentymänä.

Kun kehittämisprojekti vuonna 2005 alkoi, oli paikalla pappi toimittamassa Hiljaisuuden kappelissa hartauksia ja juttelemassa ihmisten kanssa. Papin kanssa oli mahdollista käydä myös pidempiä sielunhoitokeskusteluja. Häneen oli helppo saada yhteys joko kauppakeskuksen käytävillä, työpaikoilla, kappelissa tai puhelimen ja sähköpostin välityksellä. Yhteystiedot oli merkitty kappelin seinään sekä seurakunnan kotisivuille ja Esse-lehteen (Espoon seurakuntien seurakuntalehti).

Seurakunnalla on edelleen Isossa Omenassa kappelin lisäksi tiloja myös kokoavaa toimintaa varten, ja erityisesti lapsille ja perheille suunnattu toiminta on ollut jatkuvasti hyvin suositua. Tätä toimintaa varten Olarin seurakunta on vielä projektin loputtuakin

EJLA HARJU

”Kauppakeskuksessa toimiva pappi ja Hiljaisuuden kappeli ovat madaltaneet kansalaisten ja kirkon välistä kynnystä tuoden osapuolia lähemmäs toisiaan”, sanoo kauppakeskuspappina toiminut Petteri Kerko.

palkannut työntekijän.

Kauppakeskuspappitoiminta asiakkaiden suuntaan oli projektin painopiste lukuvuonna 2005 - 2006. Toiminnassani painottui papin tunnuksissa liikkuminen kauppakeskuksen käytävillä. Minuun sai ottaa kontaktia tai saatoinkin mennä itse jonkun asiakkaan luo juttelemaan. Oleellista oli se, että seurakunta sai kauttani kasvot kauppakeskuksessa. Näkyminen oli osa tehtäväkuva, läsnäoloni kautta seurakunta halusi viestittää olevansa kiinnostunut ihmisten arjesta ja hyvinvoinnista.

Lähes kaikki kohtaamiset syntyivät paikan päällä kauppakeskuksessa, vain vähän tapaamispyyntöjä tuli puhelimen tai sähköpostin kautta. Sen jälkeen kun sain vuodenvaihteessa 2006 - 2007 Hiljaisuuden kappelin vierestä työhuoneen, saatoinkin käydä siellä sielunhoidollisia keskusteluja.

Henkilökohtaisia kontakteja

Vuosina 2006 - 2007 oli projektin painopistealueena työpaikkapappitoiminta. Toiminnassani korostui tuolloin se, että pyrin luomaan Ison Omenan yrittäjiin ja työntekijöihin kontaktin henkilökohtaisten käyntien ja keskustelujen kautta. Olin mukana myös Ison Omenan yrittäjähdistyksen kokouksissa ja tutustuin sitäkin kautta kauppakeskuksen toimijoihin. Pidän aktiivisesti yhteyttä myös Ison Omenan omistajatahoon, joka aikanaan vaihtui.

Molempien omistajien kanssa minulla oli hyvä vuorovaikutus- ja työsuhte, ja he kokivat kauppakeskuspappitoiminnan mielekkäänä. Seurakunta sai maksutta käyttöönsä kauppakeskuksen esiintymislavaa, jossa saatoimme järjestää erilaisia laulutilaisuuksia tai muuta toimintaa, kuten jouluseimen ekumeenisen siunaamishartauden vuosittain ensimmäisen adventin yhteydessä. Tämä kaikki lisäsi seurakunnan näkymistä alueellaan

"Seurakunta sai papin kautta kasvot kauppakeskuksessa."

varsin myönteisellä tavalla. Lisäksi järjestin jouluhartauksia sekä koko kauppakeskuksen henkilöstölle että eri yrityksissä. Koko henkilöstöstä saattoi hartauksiin osallistua vain hyvin pieni osa johtuen tiukoista työajoista, mutta jonkun verran nekin työntekijöitä tavoittivat.

Hiljaisuuden kappeli ja Omenan Olohuone

Hiljaisuuden kappelin ja muun seurakuntatyön kehittäminen seurakunnan muissa tiloissa oli painopistealueena vuosina 2007 - 2008. Projektisuunnitelman mukaan Hiljaisuuden kappelin toiminnan tavoitteena on tarjota kauppakeskuksessa asioiville ja siellä työskenteleville mahdollisuus henkilökohtaiseen hiljentymiseen selkeästi kristillisessä kappelissa.

Kappeli on varattu ensisijaisesti henkilökohtaiselle hiljentymiselle, mutta siellä järjestetään myös hartauksia. Kappelin yhteydessä Olarin seurakunnalla oli ja on edelleen muitakin tiloja. Niitä kutsutaan nimellä Omenan Olohuone, ja niissä järjestettävä kokoava toiminta oli siis projektin painopistealueena edellä mainittuna aikana. Omenan Olohuoneessa järjestettävältä toiminnalta odotettiin innovatiivi-

suutta, jotta se vastaisi kiireisen kauppakeskuksen henkeä. Projektin loppuraportista selviää tämänkin toiminnan muodot tarkemmin. Tässä yhteydessä voi toki mainita, että loppuraportissa olevan vaikuttavuustutkimuksen mukaan (Anne Birgitta Pessi, 2008) seurakuntatyönkehittämisprojekti kauppakeskus Isossa Omenassa onnistui jopa yli odotusten kaikilla osa-alueillaan.

Projektin julkisuuskuva

Projekti sai heti alettuaan vuonna 2005 runsaasti myönteistä huomiota eri tiedotusvälineissä. Kauppakeskuspappi sai paljon palstatilaa ja toiminnan koettiin olevan jotain uutta ja innovatiivista: se nähtiin kirkon jalkautumisena ihmisten arkeen. Ensimmäisen kauppakeskuspapin lähtöön liittyvät käänteet saivat myös huomiota osakseen. Tässä yhteydessä en pui tätä puolta enempää. Yhteenvetona voidaan todeta, että nelivuotisprojektin aikana median suhtautuminen Hiljaisuuden kappelia ja kauppakeskuspappia kohtaan oli hyvin positiivista.

Kirkolle ja Olarin seurakunnalle nelivuotisprojekti toi huomattavan määrän positiivista medianäkyvyyttä. Seurakunnan toiminta on ollut osoitus siitä, että kirkko pystyy uusimaan ilmettään ja toimintatapojaan. Kauppakeskuksessa toimiva pappi ja Hiljaisuuden kappeli ovat madaltaneet kansalaisten ja kirkon välistä kynnystä tuoden osapuolia lähemmäs toisiaan. Tämä myös huomioitiin mediassa näkyvästi. Media osoitti uutisoinnissaan selkeästi arvostavansa kirkon elettä luoda uudentyyppinen side seurakuntalaisiinsa. ■

Urbaanin uskon haasteet

LASSE HALME

TT, KASVATUKSEN JA SEURAKUNTAPALVELUN PÄÄLLIKKÖ, HELSINGIN SEURAKUNTAYHTYMÄ

Syksyn alkupuolella suuret seurakuntayhtymät kokoontuivat tarkastelemaan tulevia haasteita: mikäli kirkosta eroaminen jatkuu ennallaan, 20 vuoden päästä kirkkoon kuuluu 64,5 % suomalaisista. Helsingissä tuo tilanne on nyt. Kenenkään ei enää pidä katsoa keskimääräisiä lukuja, sillä tilanne maan eri osissa tai maalla ja kaupungeissa on aivan erilainen.

HELSINGISSÄ ON viime vuosina menetetty jäseniä noin 1,5 prosenttiyksikköä vuodessa. Vuonna 2008 kirkosta erosi 6.850 henkeä. Samana vuonna noin 52.000 henkeä erosi kirkosta koko Suomessa. Valtaosa eronneista on nuoria aikuisia. Vuonna 2008 alhaisin kirkkoon kuulumisprosentti oli 27–30-vuotiailla. Koko maassa kirkosta erotaan aina nopeammin rippikoulun jälkeen, eivätkä ihmiset liity vanhemmiten takaisin kirkkoon, vaikka monet näin luulevat ja toivovat.

Kirkollisia toimituksia on pidetty kirkon vahvuutena jäsenkadosta huolimatta, mutta sekä kastettujen että ennen muuta avioliittoon vihittyjen määrät ovat olleet laskussa. Vuoden 2000 jälkeen avioliittoon vihkimiset ovat kokeneet suoranaisten romahdusten: valtakunnallisesti vihitään kirkolliseen avioliittoon enää noin 57 prosenttia, Helsingissä enää selvästi alle puolet.

Helsingissä jo nyt yhden seurakun-

SIRPA PÄIVINEN/KUUKOTIMAA

nan jäsenmäärä on alle 60 %. Jos kehitys jatkuu tasaisena, kolmen vuoden päästä koko kaupungin keskiarvo on noin 60 %, ja alle 60 prosentin seurakuntia on seitsemän. Mikäli kirkosta eroaminen jatkuu tasaisena, 50 prosentin raja alittuu kymmenen vuoden päästä.

Alle 50 prosentin jäsenmäärä asettaa vaakalaudalle jäsenyyden lisäksi re-

surssit ja koko kansankirkon aseman. Kirkon toiminta on perustunut siihen, että enemmistöaseman vuoksi ovet ovat auki kouluihin, päivähoitoon ja muualle yhteiskuntaan. Tämä kaikki muuttuu, jos jäsenmäärä painuu alle puoleen edes pääkaupunkiseudulla. Kirkossa kaikkien on herättävä toimimaan nyt, kun aikaa vielä on.

SIRPA PÄIVINEN

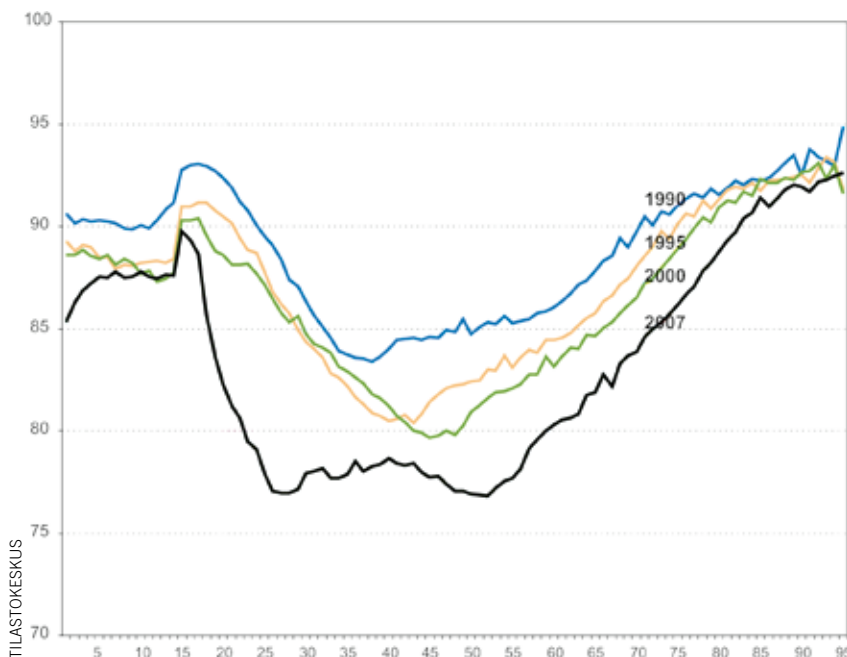
"Kirkollisia toimituksia on pidetty kirkon vahvuutena jäsenkadosta huolimatta, mutta sekä kastettujen että ennen muuta avioliittoon vihittyjen määrät ovat olleet laskussa", sanoo Lasse Halme.

Luterilainen vastaus

Kirkosta eroamisen taustalla ovat maallistuminen, kaupungistuminen, globalisaatio ja yksilöllistyminen. Siihen vaikuttaa uskonnollisen ja hengellisen elämän muutos, jota kutsutaan spiritualiteetin nousuksi. Luterilaisel-

la kirkolla on periaatteessa hyvä mahdollisuus reagoida muutoksiin. Sen peruslähtökohtiin kuuluu pysyvän uudistuksen ajatus. Luterilaisuuden ydin ei ole luterilaisen perinteen vaalimisessa, vaan evankeliumin välittämisessä ihmisille aina uudessa tilanteessa. Sik-

Kirkkoon kuuluvien osuus ikäryhmittäin vuosina 1990, 1995, 2000, 2007

si kirkko ei voi eikä saa muuttua staatistiseksi ja menneisyyteen katsovaksi. Kirkon rooli on olla palvelija ja yhteisö, joka tukee ihmisten elämää eri vaiheissa.

Uudistus tapahtuu asettamalla Raamatun ydinsanoma vuoropuheluun tämän ajan kysymysten kanssa. Evanke-liumi on hyvä sanoma ihmisille, ja tämän merkitys tulee löytää uudelleen. Reformaatio on nimensä mukaisesti re-formaatio, uudelleen muotoileminen. Meidän on kysyttävä, mitä puretaan pois ja mitä rakennetaan tilalle. Keiden palvelemiseen resurssimme suuntautuvat? Millainen puhe uskosta ja elämän tarkoituksesta tavoittaa ihmiset? Tässä prosessissa on kuultava koko jäsenistön ääntä. Kirkon uusi strategia kiinnittää erityistä huomiota jäsenten huomioimiseen ja tavoittamiseen.

Kirkon tutkimuskeskuksen mukaan seurakuntien jäsenet odottavat seurakunnalta eniten heikompiensaisten auttamista, jäsenten kuuntelemista, iloisuutta ja reippautta, rohkeampaa uudistusta ja suvaitsevaisuutta. Juhlallisuus ja arvokkuus tai perinteiden vaaliminen eivät ole toivelistan kärkipäässä. Kuitenkin kirkon uudistukset on rakennettu juuri perinteiden varaan: näin on tehty virsikirjan, katekismuksen ja jumalanpalvelusuudistuksen osalta. Piispatkin näyttävät katsovan taaksepäin: he ovat ottaneet käyttöön juhllallisuutta tavoittelevat hiipat ja keskustelevat ehtoollisaineista. Jäsenten odotusten ja jäsenkehityksen valossa linjaa on tarpeen muuttaa vuorovaikutteisempaan ja jäsenlähtöisempään suuntaan.

Yhteisiä toimenpiteitä Helsingissä

Helsingin seurakuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelma nostaa jäsenkysymyksen keskeiseen rooliin: "Koko seurakuntayhtymän erityishaaste on saada ihmiset tuntemaan kirkon jäsenyyks myönteisenä voimavarana elä-

mässään. Tavoite on, että kirkkoon liitytään enemmän kuin siitä erotaan.”

Tavoite on haastava, mutta näin ilmaistuna se vaatii myös toimenpiteitä. Haaste on yhteinen jokaiselle seurakunnalle ja jokaiselle työntekijälle. Yhteiset toimenpiteet voivat auttaa ja tukea tässä tehtävässä. Parhaat reagointimahdollisuudet tilanteeseen onkin seurakuntayhtymillä ja niiden yhteistyöllä, mikäli yhtymän muodostavat seurakunnat löytävät yhteisen tahtotilan asian suhteen.

Helsingissä jäsenkehitykseen on herätty erityisesti 2000-luvun alusta asti. Tuolloin käynnistettiin nuoriin aikuisiin liittyvä tutkimus- ja kehittämissanke, ns. Case Kallio. Sen tulokset voi lukea kirjasta *Urbaani usko*, jonka Kirkon Tutkimuskeskus julkaisi vuonna 2006.

Osin rinnakkaisena juonteena on Riemuvuodesta (2000) alkaen järjestetty seurakuntien yhteisiä tapahtumia: *Siunaus* (2002), *Kirkkopäivät* (2003), *Armo* (2005) ja *Usko toivo rakkaus* (2007 -

2009). Näihin on liittynyt julkisuuskampanjoita ja esimerkiksi verkkotoiminnan kehittämistä (www.uskotoi-vorakkaus.fi). Tähän jatkumoon liittyy Jäsenyyden tukihanke, joka virallisesti käynnistyy vuoden 2010 alusta.

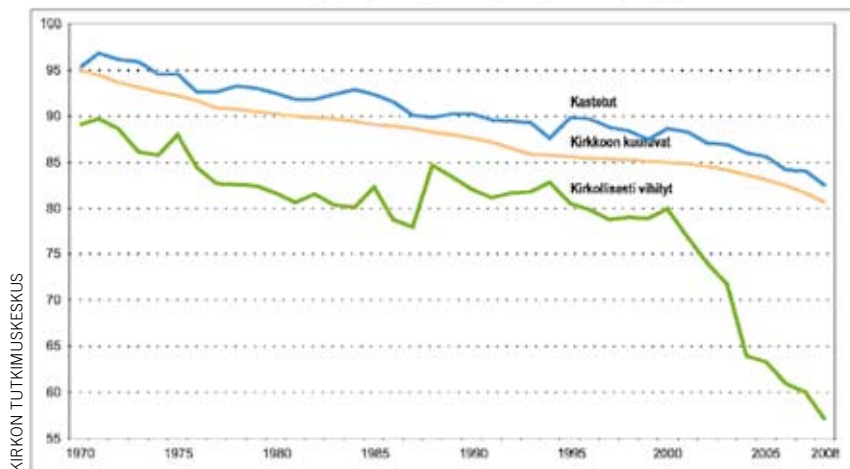
Jäsenyyden tukihanke

Hankkeen valmistelu käynnistettiin haastattelemalla avainhenkilöitä eli niitä, joilla on virkansa puolesta mahdollisuus vaikuttaa toiminnan suuntaamiseen ja resursseihin. Kaikki 14 haastateltua pitivät hanketta merkittävänä ja tarpeellisena. Hankkeen tavoitteiksi kiteytyivät seuraavat asiat: kehittää Helsingin seurakuntien toimintaa jäsenlähtöisempään suuntaan, kartoittaa ja luoda edellytyksiä jäsenmäärän suotuisalle kehitykselle, toimia eri hankkeiden yhteisenä tekijänä, yhdistää strategia, toiminta ja teknologia sekä viedä toimintakulttuuria ja markkinointia yhtenäisempään suuntaan.

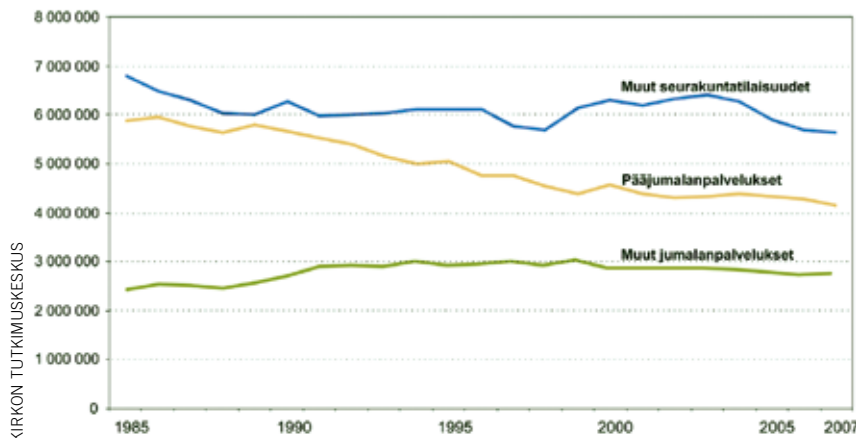
Yhteisen tahtotilan ja viitekehyksen pohjalta on laadittava yhteinen jäsenstrategia, johon konkreettiset toimenpiteet pohjautuvat. Yhteiset toimenpiteet ja seurakuntien toiminta tukevat ja täydentävät toisiaan. Onnistuessaan hankkeessa yhdistyvät seurakuntien erilainen tarjonta, ihmisten elämäntilanteisiin liittyvät kontaktimahdollisuudet sekä viestinnän ja henkilökohdistaisten kohtaamisten kokonaisuus. Ihmisten elämäntilanteiden huomioiminen on avainasemassa. Uutta tässä on toiminnan suunnitelmallinen ja systemaattinen luonne, joka vähitellen muuttaa jäsentiedon jäsenymmärrykseksi.

Näitä laajoja ja pysyviä kehitystavoitteita toteutetaan aluksi kolmivuotisen jäsenyyden tukiprojektin avulla. Yhteinen kirkkoneuvosto asetti sille ohjausryhmän lokakuun puolivälissä. Ohjausryhmässä on mukana seurakuntien ja niiden yhteisten työmuotojen edustus, joiden toimintapiiriin asia liittyy. Tavoitteena on se, että ohjaus-

Kirkkoon kuuluvat, kastetut ja kirkollisesti vihityt vuosina 1970-2008

Osallistuminen pää- ja muihin jumalanpalveluksiin sekä muihin seurakuntatilaisuuksiin vuosina 1980-2007

ryhmä pystyisi tekemään linjauksia ja valintoja, joihin laajan ja monipolvisen organisaation eri tahoilla voitaisiin sitoutua.

Pienelle parasta

Jäsenyyden tukiprojektin pilottihanke on lapsiperheille suunnattu *Pienelle parasta*, joka osittain oli vaikuttamassa koko jäsenyyden tukihankkeen syntymiseen. Pienelle parasta pyrkii katsomaan lapsiperheille suunnattua toimintaa ja kastetta perheen näkökulmasta. Lapsen syntymän jälkeen keskusrekisteri lähettää virallisten rekisteröintipapereiden mukana perheen tilanteeseen liittyvän esitteen. Se ohjaa verkkosivuille (www.pienelleparasta.fi), joista pääsee helposti oman seurakunnan sivuille sopimaan kasteen käytännön asiat.

Verkkosivuilla on tietoa kasteen järjestämisestä ja perusteluista. Perheen tilanteeseen liitytään myös niin, että sivut antavat perustietoa varhaisen vuorovaikutuksen merkityksestä ja lapsen kasvusta. Kristillisen kasvatuksen kysymykset ja vanhempien omat uskonnolliset kysymykset saavat sijansa. Facebookissa päivitetään aktiivisesti Pienelle parasta -sivustoa, jonne kerätään

lapsiperheisiin liittyviä artikkeleita ja ajatuksia.

Valmistelun alla on materiaali, joka lähetetään perheeseen noin kuukausi kasteen suorittamisen jälkeen. Tällä halutaan vahvistaa yhteyttä ja korostaa sitä, että lapsen kastaminen ja liittämisen seurakuntaan on tärkeä asia seurakunnalle. Lapsen ja perheen tilanteesta lähtevän ajattelun mukaisesti seuraavia kattavia yhteydenottoja suunnitellaan 3–4-vuotiaille ja kouluun lähteville.

Tarkoitus on laajentaa samanlaisia toimenpiteitä muille alueille, esimerkiksi vihkimisten ja rippikoulun ympärille. Pelkästään samanaikaisesti toteutetut 10-vuotissynttärin tai 70-vuotiaiden syntymäpäivät lisääisivät toimintojen vaikuttavuutta. Vakavasti kannattaa harkita suunnitelmallista koko ikäluokkien tavoittamista esimerkiksi kolmen vuoden välein: syntymä ja kaste, 3–4-vuotiaat, kouluun lähtö, 10-vuotiaat, 12-vuotiaat, rippikoulu, 18-vuotiaat... Myös kirkollisiin toimituksiin liittyvät asiat ja prosessit on syytä käydä läpi. Tämä vaatii resurssien uutta suuntaamista, mutta tämä toteuttaa koko jäsenistön huomioimista aikaisempaa paremmalla tavalla.

Tavoitteena positiivinen kehä

Jäsenyyden tukihankkeen tavoitteena on se, että jäsen kokee jäsenyytensä merkittävänä ja omaa elämäänsä tukevana. Näin hän haluaa sitoutua seurakuntaan ja sen sanomaan.

Vaativana visiona on se, että jokainen jäsen puhuu hyvää seurakunnasta ja kristillisestä uskosta sekä toteuttaa kristityn missiota omassa elämässään. Työntekijän kannalta tavoitteena on helpottaa ja antaa työkaluja yhteyden pitämiseen ja jäsenten kohtaamiseen. Tämä tapahtuu yhteisen suunnittelun, toimintamallien, valmiiden materiaalien ja teknisten järjestelmien avulla.

Jäsenyyden tukiajattelu haastaa työntekijät avartamaan näköalaansa. Meillä on vielä mahdollisuus, sillä meillä on ammattitaitoisia työntekijöitä, resursseja ja järjestelmiä. Työllämme on tavoite ja tarkoitus. Mutta aikaa ei ole hukattavaksi. Yhdessä voimme käynnistää positiivisen kehän, joka uudistaa seurakuntien toimintakulttuuria, tuo evankeliumin jokaisen ihmisen ulottuville ja tekee jäsenyyden merkitykselliseksi jokaiselle jäsenelle. ■

Illoisia hääpareja kirkon eteisessä ennen vihkimistä.

KUVAT: MARKKU MATTILA

Häätöön resepti

HEIKKI LEPPÄ

SEURAKUNTAPASTORI, TIKKURILAN SEURAKUNTA

Vietimme Vantaan Pyhän Laurin kirkossa 18. - 19.9.2009 häätöitä, jonka suosio ylitti kaikki odotukset ja joka sai valtavan positiivisen julkisuuden.

HÄÄTÖÖN PERUSIDEA on yksinkertainen: valitaan sopiva yö, joko perjantai - lauantai tai lauantai - sunnuntai, jolloin kirkko on auki vihkimisiä varten ja kaikki, joilla esteiden tutkinta on kunnossa, vihitään ilman ajanvarausta. Toimituskeskustelut käydään kirkon

takaosassa vihkimisten aikana, eikä kirkkoa tyhjennetä vihkimisten välillä. Kirkossa on siis koko ajan elämää.

Keskeistä suunnittelussa oli tilanteen kuvittelu morsiusparin näkökulmasta. Tulo kirkolle (ovi aukeaa klo 18.30), valitse aikataulu listalta (esim. toimituskeskustelu klo 18.30, vihkiminen noin klo 19.00 kirkossa, vihkiä Heikki Leppä ja tämän vihkimisen media saa kuvata). Sitten vaan määrääaikana keskusteluun, josta pappi ohjaa ovensuuhun odottamaan, että kaikki on valmista. Kun musiikki alkaa, niin sitten kohti alttaria.

Parin näkökulmasta pappi on vain heitä varten 30 - 45 minuuttia. Konsepti on joustava. Kaikkein rauhallisimmissa tapauksissa ei tarvitsisi olla

edes aikataulua. Kun pari tulee, pappi ottaa heidät keskusteluun, ja kun keskustelu on valmis, pari vihitään. Väliaikoina voi olla rauhallista musiikkia tai esimerkiksi rukoushetki. Kirkko olisi auki illalla useita tunteja, ja sinne voisi mennä kuuntelemaan hyvää musiikkia ja näkemään muutamia häitä. Idea ei ole sidottu suureen vihittävien määrään tai mediajulkisuuteen.

Vihkiminen tunnin välein

Vähänkin suurempi suosio vaatii vuorolistan ja sen mukana päätöksen toimituskeskusteluun ja vihkimiseen varattua ajasta. Aikataulua ei kannata yrittääkään noudattaa orjallisesti vaan joustavasti: vihkiminen aloitetaan heti, kun kaikki on valmista ja edellinen

Hääyö idean isä, pastori Heikki Leppä vihkimässä ensimmäistä paria (Kristiina o.s. Turunen ja Edward Breitenstein). Pari oli varmistanut kirkon paikan jonossa tulemalla paikalle jo klo 14.

vihkiminen on päättynyt. Meidän aikataulussamme oli 30 minuuttia toimituskeskusteluun ja 15 minuuttia vihkimiseen. Näin neljä pappia pystyi hoitamaan neljä vihkimistä tunnissa. Aikataulu piti varsin hyvin, kiitos pappien ja kanttorien ammattitaidon ja tilannetajun.

Jos halutaan varata vihkimiseen 20 minuuttia, niin vihkimisiä tulee kolme tunnissa. Myös viisi vihkimistä kahdessa tunnissa (ä 24 min.) on mahdollinen (aikataulutettuna: klo 19, 19.25, 19.50, 20.10, 20.35, 21...), tosin silloin on jo vaarana, että tunnelma lässähtää. Jos halutaan pitempi aika toimituskeskusteluun, niin se on toki mahdollista, silloin vain vihkiviä pappeja pitää olla enemmän.

Varasuunnitelma

Kun maailmalta alkoi tulla viestejä, että yöstä voi tulla vilkas, tein varasuunnitelman B. Siinä osa vihkiäjoista oli puolen tunnin aikoja tunnin toimituskeskustelulla, joihin otettiin maksimissaan kahdeksan paria. Kun katsoin jonoa kuuden maissa, valitsin varasuunnitelman.

Niinpä kokosin klo 20 kahdeksan paria kirkon takaosaan ja kävin lyhyen keskustelun kunkin parin kanssa. Tässä keskustelussa kysyin myös todistajat ja sukunimratkaisut. Annoin pareille numerot keskustelujärjestyksen mukaan ja laitoin esteiden tutkintatodistukset samaan järjestykseen kansion muovitaskuihin. Sitten opastin parit menemään alttarille, niin että pari 1 oli äärimmäisenä oikealla ja

muut siitä vasemmalle, niin että pari 8 oli äärimmäisenä vasemmalla. Vihkiraamattuihin kirjoitin vain allekirjoitukseni. Kun edellinen vihkiminen oli onnitteluvaiheessa, järjestin parit jonoon viimeisen penkkirivin taakse. Kun edellinen pari marssi ulos, vuoroaan odottavat nostivat peukaloita onnittelun merkiksi. Menin kuoriin, laitoin vihkiraamatut alttarikaiteelle parin metrin välein ja vinkkasin kanttorille merkin aloittaa. Itse käytin sellaista ratkaisua, että puheen jälkeen menin 1. parin eteen: kysymykset, sormusrukous, sormus, aviopuolisoiksi julistaminen ja siunaus. Sitten vuorossa oli seuraava pari. Kollega kysyi ensin jokaiselta parilta ja piti sen jälkeen yhteisen sormusrukouksen.

Kaksi sivupistettä

Toinen onnellinen ratkaisu oli kaksi sivupistettä: kirkon asuhuone ja läheinen Pakaritupa. Ne antoivat mahdollisuuden intiimiin vihkimiseen kaikille. Näin avioliiton saattoi solmia omassa rauhassa, eikä ollut ”pakko” tulla massavihkimiseen. Informaatiossa kannattaakin korostaa sitä, että vihittävien kannattaa priorisoida toiveensa. Yksi toive, tai kaksikin toivetta, on suhteellisen helppo toteuttaa, mutta pitkää listaa ei.

Musiikin suhteen teimme ratkaisun, että kanttorit olivat laatineet listan, jolta pari valitsi vihkiajan saatuaan musiikin. Tämä toimi hyvin. Kanttorit sopivat itse vuoronsa.

Kun tilanteesta tuli suuri sosiaalinen tapahtuma, sen dynamiikka alkoi muistuttaa megatähden konserttia.

Huipputärkeää on tiedostaa, että tällaiseen tapahtumaan liittyy seuraava tunteiden vuoristorata: 1. Epävarmuus, milloin pitäisi lähteä jonottamaan. 2. Epävarmuus, jonon pituudesta. 3. Hetki, kun näkee jonon ja paikansa siinä (pääsin ensimmäiseksi, toiseksi, kolmanneksi... noin sadanneksi). 4. Jonotus on sosiaalinen tapahtuma, johon osalla liittyy jännitys, saanko ajan (vuoronumeroiden jakaminen tässä vaiheessa olisi petos: kannatti käydä aamulla hakemassa ensimmäinen numero ennen töihin menoa!). 5. Hetki, kun saa ajan, paikan ja pappin. 6. Hetki, kun valitsee listalta musiikin. 7. Valmistelut. 8. Papin kohtaaminen. 9. Odotus, että edellisen parin marssi päättyy. 10. Oma vihkiminen.

Tämä sosiaalinen tapahtumien sarja, jonka vihittävät ja heidän läheisen-

sä loivat, oli kokonaisuuden onnistumisessa hyvin keskeistä. Tähän liittyy myös se hieno puoli, että edeltävät vihkimiset toimivat ”lämmittelynä” omaan suureen hetkeen.

Vihkijän oma tapa kunniaan

Tärkeää on yksinkertainen mutkaton tekeminen, joustavuus ja työntekijöiden yksilöllisyyden kunnioittaminen. Paras tulos saadaan, kun jokainen pappi vihki omalla tavallaan. Olisi paha virhe papilta ajatella vihkiminen jotenkin normaalia kevyemmäksi. Emme myöskään sopineet yhteistä kaavaa, vaan jokainen vihki omalla tavallaan (sovitun aikarajan puitteissa).

Edelleen useampaa paria vihki vain sellainen pappi, joka itse sitä halusi. Hyvä on tiedostaa, että papeille (joihin kohdistuu juridinen vastuu, vastuu

Vihittävien jono kiemurteli Vantaan Pyhän Laurin kirkon pihalla ennen ovien aukeamista.

toimituksen asiallisesta toteuttamisesta sekä erilaisten kirkon sisäisten ryhmien luomat paineet) tulee runsaasti uutta: Toimituskeskustelu kirkossa, jossa tapahtuu muutakin. Vihkiminen kirkossa, jossa tapahtuu muutakin. Monen parin yhtäaikainen vihkiminen tunnin organisointiajalla (kun suosio oli suuri). Työn tekeminen lähes vuorotta kasuaalitoimituksissa. Ja ennen kaikkea suostuminen epävarmuuteen ja luottaminen siihen, että yllättävistä tilanteista selvittää ammattitaidolla.

Hyvä etukäteistiedotus

Ennen kuin ensimmäinenkään viesti tapahtumasta oli lähetetty, oli tehty ratkaisu, että tapahtumaa ei ole rajattu vantaalaisiin. Etukäteistiedotukseen kuului juttu Vantaan seurakuntien lehdessä Vantaan Laurissa kesäkuussa, viesti nettisivuilla sekä tiedotteen lähettäminen pääkaupunkiseudulla ilmestyville lehdille, radioille ja televisiokanaville, yhteensä noin 30 osoitteeseen.

Idean isä antoi alusta alkaen tapahtumalle kasvonsa, sähköpostiosoitteen ja työpuhelinnumeron. Pitkin kesää tuli puhelinsoittoja yhteensä paril-takymmeneltä ja sähköpostiviestejä noin kymmeneltä yksityishenkilöltä. Lisäksi medialta tuli haastattelupyynn-töjä ja tiedotteen tarkennussoittoja. Kaikkiin haastattelupyyntöihin suostuttiin ja kaikki haastattelut olivat positiivisia kokemuksia.

Hyvissä ajoin ennen tapahtumaa samat viestintävälineet saivat kuvausohjeet. Medialle annettiin tilaisuus kuvata ja haastatella pareja, jotka vihittään kirkossa klo 19 - 20 ja klo 23 - 24. Varatessaan ajan parit tiesivät tästä. Kun olimme klo 19.45 aikataulusta edellä, tiedottaja kävi kysymässä seuraavalta parilta, jonka aikataulunmukainen aika oli klo 20.00, saako media kuvata heidän vihkimisensä. Pari antoi suostumuksensa, joten kuvaajia ei pyydetty poistumaan.

Vihkipareille mediajärjestelystä kerrottiin, kun parit seisoivat jonossa. Heille muistutettiin myös siitä, että julkisilla paikoilla, kuten kirkkopihalla, kuvaaminen on sallittua. Jos kuvatuksi tullut ei halua kuviaan julkaistavan, hänen on tehtävä asia itse tietäväksi kuvaajalle. Kaksi vihkipaikkaa, asehuone ja Pakaritupa, rauhoitettiin kuvaamiselta. Media noudatti toiveita ja ohjeita hyvin. Paikalle tuli kuitenkin myös ulkopuolisia kuvaajia, joille viestinnän työntekijät kertoivat ohjeet kullekin erikseen. Halusimme varmistaa, ettei kukaan mediaa karttavista joudu näkemään kuvaansa myöhemmin julkisuudessa.

Vahtimestarin opastus tärkeää

Vahtimestareita oli paikalla kaksi, mikä on liian vähän. Lisäksi vahtimestarien opastus oli puutteellinen. Vahtimestarin toimenkuva poikkeaa normaalista vihkimisestä, jossa hän saattaa parin tai morsiamen saattajineen kirkon eteiseen, antaa lähtömerkin ja laskee seurakunnan. Nyt vahtimestarien keskeiset tehtävät ovat opastamisen eri pisteisiin, vihkiraamatuista huolehtiminen (niitä menee paljon!) ja järjestyksen seuraaminen.

Myös valokuvauksen valvominen olisi voinut kuulua vahtimestareille. Pelkkä virkapukuisen läsnäolo lähellä altaria ja niissä paikoissa, joihin ei toivottu kuvaajia, olisi riittänyt. Näissä vihkimisissä moni vihkipari lähti liikkeelle suoraan musiikista, jonka kanttori aloitti, ei vahtimestarin piipistä, vaan papin merkistä.

Parannuksia

1. Kanslisti paikalle ja yhteys väestörekisteriin, jotta rippikoulut saadaan varmistettua, jos tutkinta on haettu maistraatista. Tämä kanslisti voisi olla ensimmäinen, jonka luokse tullaan. Näin mikään ei etenis, ennen kuin on varmaa, että pari voidaan vihkiä.

2. Tilanteella pitäisi olla koko ajan johtaja, jolla ei ole muita velvollisuuksia.

Pitäisin mahdollisena, että kaksi pappia vuorottelisi johtajana.

3. Vaihdoimme vihkiviä pappeja kirkon ja sivupisteiden välillä. Tämä ei ole hyvä ratkaisu, koska silloin aikataulun pettäminen leviää pisteestä toiseen.

Vihjeitä tilannetta suunnitteleville

1. Toteutus mielellään vaikka rovastikunnan yhteistyönä.

2. Mieltikää realistinen suosio ja tehkää lista sen mukaan (meillä 36 luvattiin, 64 suunniteltiin). Mieltikää myös maksimi, mistä selvittää kunnialla (meillä varasuunnitelma B oli noin 150 vihkimistä). Varautukaa henkisesti siihen, että esimerkiksi toimituskeskustelusta voidaan joustaa, jos vaihtoehto on, että kaikkia ei ehditä vihkiä.

3. Se, että vihkiäikoja ei voinut varata ennakoon, oli tietoinen ratkaisu: emme halunneet 200 hengen prinsessahäitä, koska silloin aikataulu ja paljon muutakin olisi mennyt sekaisin.

4. Ulkona jonotus koettiin hyvin positiivisena ja sosiaalisena tilanteena, elämyksenä.

Pieni henkilökohtainen kommentti julkisuudesta lienee myös omalla tavallaan valaiseva: Minua kiusasivat eräät median käyttämät ilmaukset. *Vihkivartti* antoi kuvan pikavihkimisestä, vaikka normaalikin vihkiminen kestää lyhimmillään noin 15 minuuttia. *Maratonista* puhuminen johti ajatukset siihen, että tavoitteena olisi vihkiä ennätysmäärä pareja – tavoitteena oli vihkiä asiallisesti kaikki, jotka halusivat vihille. *Liukuhihna* tuntui myös pahalta, koska parin näkökulmasta tämä ei todellakaan ollut tarkoituksellamme. Onnistunut yhteistyö median kanssa vaati asettumista tällaisten yksityiskohtien yläpuolelle. ■

Maaseutu kirkon toimintaympäristönä

HANNU KOMULAINEN

KIRKKOHERRA, JUANKOSKEN
SEURAKUNTA

Teesit

1. Kirkon johto eli esimerkiksi piispat, hiippakunnat, kirkkohallituksen johtavat virkamiehet ja kirkkoherrat, me emme ole ajan tasalla maaseudun ja yhteiskunnan kytköksistä.
2. Kirkkona meille tarjotaan maaseudulla laajempaa yhteistyötä kuin näemme.
3. Kirkkona emme tee maaseudulla nyt riittävästi tyytyessämme laupiaan samarialaisen rooliin. Olemme

kadottamassa oman sosiaalieettisen yhteiskuntavastuun.

4. Mielikuvamme kirkon perustehtävästä ei sisällä täyttävää kuvaa luomisen ja inkarnaation teologiasta.¹
5. Uskon, luonnon ja maaseudun yhteys on syvempi kuin kirkossa tajuaammekaan.

Positiivisesti ilmaisten teesien sijaan voisi kirjoittaa, että kirkkona meillä on runsaasti haasteita suhteessa maaseutuun. Lukeutuen itsekin teesien kohteeksi rohkenen kuitenkin pysyä niissä.

Ei vain yhtä maaseutua

On lähdeittävä siitä, ettei ole vain yhtä

maaseutua, sillä jokainen käsittää sen omalla tavallaan. Mielikuvat vaihtelevat. Lomailijat unelmoivat romanttisesti vapaudesta, joutilaisuudesta ja hiljaisuudesta koskemattomassa luonnossa. Maatalousyrittäjille on arkea avuttomuuden kokeminen karun luonnon, globaalien markkinoiden, rahoittajien ja yhä enemmän poukkoilevan maatalouspolitiikan kohteena. Lisäksi löytyvät monimuotoisen yritystoiminnan harjoittajat, jotka voisivat sijoittua periaatteessa minne tahansa. Maaseutu on siis aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden tuotantoaluetta. Oma lukunsa ovat harvaan asuttujen syrjäkyläjen mummot odotta-

"Ei ole vain yhtä maaseutua, sillä jokainen käsittää sen omalla tavallaan. Maaseutu ei ole yhtenäinen myöskään eri mittarein kuvattuna", sanoo Juankosken seurakunnan kirkkoherra Hannu Komulainen, itsekin maatalon kasvatti.

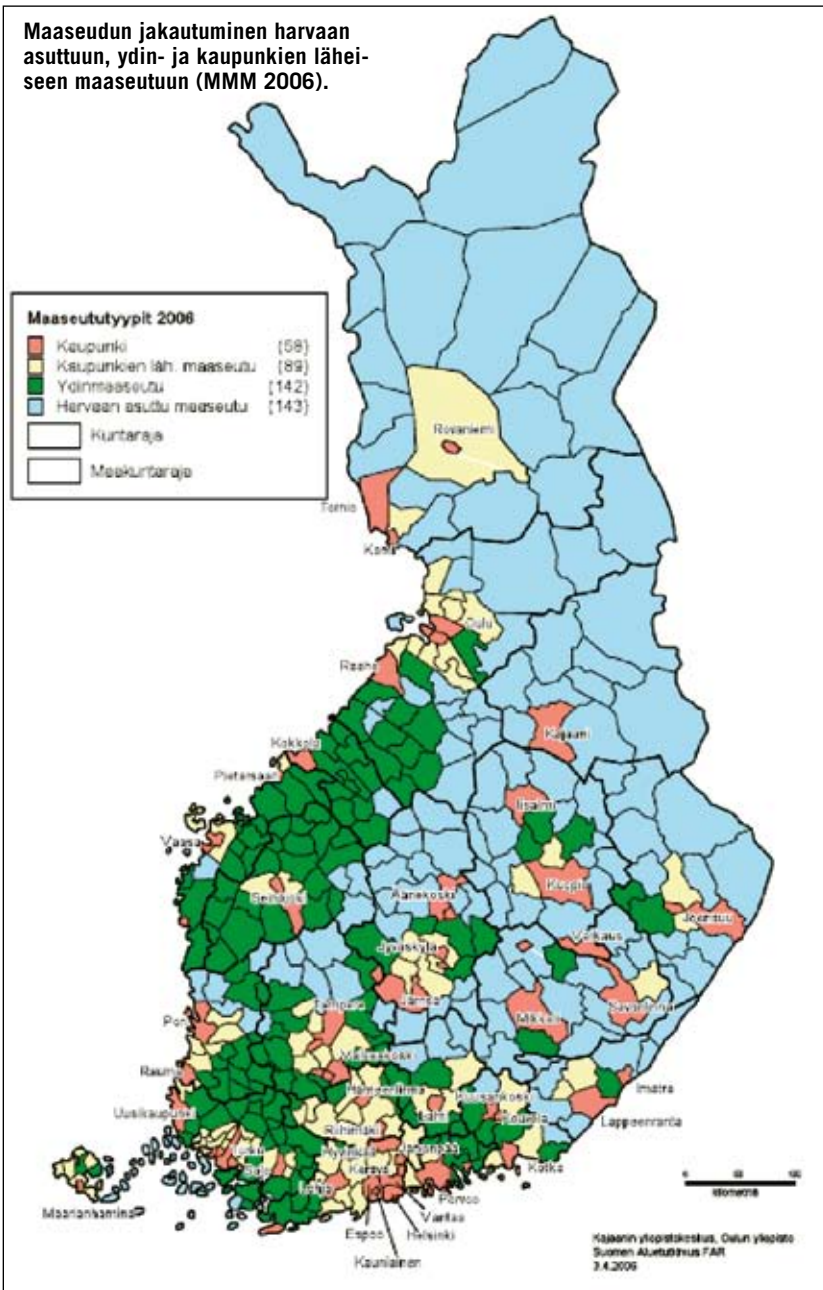
massa yksinäisissä mökeissään postin kulkua tai kotipalvelun autoa, joka tuo kiireisesti ruoka-annoksen tai tuulispäänä imuroivat siivoojat.

Maaseutu ei ole yhtenäinen myöskään eri mittarein kuvattuna. Maaseudun vahvuudet ja ongelmat ovat alueellisesti erilaisia. Hahmotuksen helpottamiseksi maaseutututkimuksessa ja -politiikassa on käytetty luokittelua kaupunki, kaupungin läheinen maaseutu, ydinmaaseutu ja harvaanasuttu maaseutu. Tästä ajattelusta saa havainnollisen kuvan esimerkiksi maaseutupolitiikkaa laativan ja toteuttavan YTR:n sivuilta.²

Perustellusti voidaan väittää, ettei maassamme ole kuin yksi kaupunki. Muut kaupungit ovat erikokoisia kyliä, joissa on kaupunkimaista asutusta, mutta joiden luonne on kuitenkin maaseutumainen. Ihmiset toimivat ja ajattelevat pohjimmiltaan lähes kaikkialla yhä maalaisittain. Olisikin laakava puhumasta kaupungista ja maaseudusta keinotekoisesti vastakkaisina. Molemmat kytkeytyvät toisiinsa niin tiukasti, ettei toista voi olla olemassa ilman toista. Nykyisin voi julistautua kaupungiksi millainen kunta tahansa. Luokituksessa on luettu kaupungeiksi vain riittävän suuret asutuskeskukset.

Kaupungin läheinen maaseutu kehittyä ja väestön määrä kasvaa, sillä suomalainen tahtoo asua rauhassa lähellä luontoa. Merenrantatontit Helsingistä itään tai länteen ovat huikaisa hinnoissa. Kaupunki tarjoaa työtä ja palveluitaan. Kulttuuriharrastukset, koulutuspaikat ja kaupat ovat suhteellisen lähellä. Kuntatalouksissa näillä alueilla menee myös yleensä hyvin. Seurakunnilla samoin. Alueille muuttaa paljon myös lapsiperheitä. Yrittäjille ja tuottajille on paljon lähimarkkinoita. Asukkaiden hyvinvointi on siellä kaikkein parasta. Ongelmia syntyy palveluiden rakentamistarpeesta, lähiliikenteen ja joukkoliikenteen järjestelyistä mm. ilmastoin ja sujuvu-

Maaseudun jakautuminen harvaan asuttuun, ydin- ja kaupunkien läheiseen maaseutuun (MMM 2006).

den näkökulmasta. Tonttipolitiikka nostaa keinotekoisesti maan arvoa, eli tonttimaalla keinottelu sekä erilaiset poliittis-taloudelliset kytkennät ovat tyypillisiä, ken niistä vain pystyy ottamaan selvää.

Ydinmaaseudulla alkutuotanto on vahvaa. Sinne on syntynyt keskittymiä kuten sikataloutta, siipikarjataloutta,

turkistarhausta ja lasinalaisviljelyä sekä paikoin myös tehomaidentuotantoa. Lähellä on usein keskusurua keskuksia. Maatalouden rakenne muuttuu kohti suurempia tuotantoyksiköitä. Kuntakeskukset ovat toiminnaltaan monipuolisia ja kylät useimmiten elinvoimaisia. Pääosa ydinmaaseudusta on Etelä- ja Länsi-Suomessa. Osaa-

misen ja yrittäjyysperinteen kautta alueet näyttäisivät pysyvän elinvoimaisina. Alkutuotannon lisäksi monimuotoiselle yrittäjyydelle on mahdollisuuksia.

Harvaan asutulla maaseudulla väestö vähenee ja ikääntyy muita alueita voimakkaammin. Sieltä on imetty runsaasti raaka-aineita ja väestöä hyödyttämään asutuskeskuksia. Maaomistus siirtyy voimakkaasti kaupunkilaisille perintöjen ja metsäpalstojen oston kautta. Silloin seuraukset pitkäjänteiselle metsätaloudelle eivät aina ole hyvät. Kouluja ja kauppoja on lakkautunut eikä kirkonkylissä ole vetovoimaa. Järvalueilla kesälomalaiset pitävät yllä vielä joitain kyläkauppoja. Pohjois-, Itä- ja Keski-Suomi ovat tyypillisimminkin harvaan asuttua maaseutua, mutta sitä löytyy myös Kaakkois-Suomesta, Satakunnasta ja Tampereen pohjoispuolelta. Alueet tarjoavat mahdollisuuksia uusiutuvaan energian tuotantoon ja jossain paikallisesti myös kaivostoimintaan. Tilaa ja hiljaisuutta löytyy alueelta kaikkein eniten, mutta niitä ei ole vielä löydetty matkailuvalteina. Monet kunnat yrittävät epätoivosestikin tarrautua matkailuun.

Mikä tekee työpaikasta maaseudulla houkuttelevan?

Postmoderni valintaskaalako? ”Jos palkka nousee ja puoliso suostuu, hae virkaa”, kerrotaan edesmenneen piispan tokaiseen hakemistaan pohtivalle papille. Omat ja perheen talouden ja elämän realiteetit sekä mahdollisuudet uraputkessa näyttävät ohjaavan haikutumista virkoihin.

Helsingin seudulle on tunkua, Itä- ja Pohjois-Suomi käpristelevät puutteessa. Ajan henki ohjaa sinne, missä on potentiaalisia mahdollisuuksia menestyä ja valita eri asioiden kesken optimaalisesti. Onko kirkossammekin häviämässä missionaarinen ajattelu, eli mentäisiin sinne, missä taistellaan raajusti elämän perusasioiden puolesta? Toisaalta tietysti kirkon missiolle ovat

aivan omat haasteensa asutuskeskuksissakin.

Kokonaisvaltaisuus. Ei kirkon työntekijä elä yksin leivästä vaan mielekkyydestä ja haasteista. Maaseutu tarjoaa hänelle mahdollisuuden oppia ymmärtämään yhteiskuntaa ja sen ohjausmekanismeja mikrokosmoksesta käsin.

Yksityisellä ihmisellä on syviä tarinoita elämän muuttumisesta. Kunniottava kuuntelija oppii jokaisen mökin asukkaalta. Samalla hän havaitsee luonnon edellytysten tärkeyden kaikelle elämälle. Hän saa kohdata hautajaisissa Singaporesta lentäneen Wärtsilän palveluksessa olevan teknikon tai UPM:n tehdasta Uruguayihin rakentaneen johtajan ja sähköinsinöörinkin. Hän saa kutsun tai sitten kutsuttaa itsensä kunnan maaseutusunnitelman tekoon. Seurakunta on tähän asti loistanut niistä kuvioista poissaolollaan, mutta otetaan huomioon nyt maaseutupoliittisessa ohjelmassa.³ Sitä odotetaan nyt jopa arvojohtajaksi tai ainakin keskustelijaksi monelta taholta. Tältä elämän tasolta syntyy myös oikeaa teologiaa, ken vain on valmis sitä luomaa.

Kosketus elämän ehtoihin. Pelkällä romanttisella unelmalla luonnon läheisyydestä ja hiljaisuudesta ei päästä pitkälle. Melu omassa päässä ei välttämättä tyyntyny hiljaisuudessa vaan yltyy. Maaseutua koskevat asiat ovat konkreettisia ja koskevat kaikkia. Ne nousevat perusasioista: Onko ruokaa ilman maaseutua? Onko happea ilman vihreää luontoa? Onko sielunlepoa ilman hiljaisuutta ja tilaa? Onko olevaisuutta ilman Jumalaa? Onko hyvinvointia ilman hiekiä ja ponnistelua? Mitä jää jäljelle meidän kuoltuamme? Keille kuuluvat maapallon luonnonvarat? Saako olla etuoikeutettuja ihmisryhmiä? Mitä tapahtuu, jos ihmisen yhteys luontoon ja maaseutumaiseen elämään katkeaa? Pärjääkö kirkkomme ilman syvälle juurtuneen metsäisyyden ja luonnon tajuamista?⁴

Kirkon maaseutustrategia⁵ linjaa, että maaseutu tarvitsee kirkon, joka uskoo konstailematta ja ottaa todesta heikonkin uskon ilmaisun. Se tarvitsee kirkon, joka toivoo pitemmälle ja syvemmälle kuin tähän aikaan ja hetken helpotuksiin tyytyen eli aivan ikuisuuteen asti. Se tarvitsee kirkon, joka rakastaa kulkien kunnioittavasti ja mestaroimatta ihmisten rinnalla. Maaseutu puolestaan tarjoaa tilaa kestävän, ajankohtaisen ja syvän teologian ymmärtämiseen ja tekemiseen puhumattakaan sosiaalietiikasta, joka on markkinatalouden imussa hukassa. Luomisen ja inkarnaation teologia varjelee meitä ylimielisyydeltä. ■

Kirjoittaja on Kirkon maaseututoimikunnan puheenjohtaja.

Viitteet:

- 1 Tämä on näkynyt huolestuttavalla tavalla jo ennen kirkon strategioita mm. nuoren seurakunnan veisujen yksilökeskeisessä tunne- ja hengellisyysmössössä.
- 2 YTR eli yhteistoimintaryhmä on verkostomainen yhteistyöelin, jonka valtioneuvosto asettaa nelivuotiskausiksi eri ministeriöistä ja maaseutuun sidoksissa olevista vaikuttajatahoista. Kirkolla on ollut edustuksensa viiden vuoden ajan.
- 3 Löytyy mm. YTR:n sivuilta www.maaseutupolitiikka.fi.
- 4 Miksi ”Rentun ruusu” tai ”Lapin ke-sä” on lähiöpubien kesto-suosikki?
- 5 Löytyy kirkkohallituksen sivuilta www.evl.fi. Siinä taustoitetaan maaseudun muutosta ja pohditaan mm. millaisen maaseudun kirkko haluaa ja mitä toimia kirkon eri toimijat voisivat tehdä.

Kirkon tarjoama pysähdyspaikka Farmari 2006-näyttelyssä (Lapuan hiippakunta, Seinäjoen seurakunta).

EIJA HARMANEN

Hyvän siemenen kasvumaa – maaseututeologiaa

EIJA HARMANEN

TT, HIIPPAKUNTASIHTEERI, LAPUAN HIIPPAKUNNAN TUOMIOKAPITULI

Mikä synnyttää ja ylläpitää toivoa maaseudulla monista synkistä tosiasioista huolimatta?

Kuhmon kirkkopäivillä 2001 *Jumalan selän takana* annettiin tehtäväksi viedä viesti kaupunkiin. Syntyi kirkon maaseututyöryhmä ja Helsingin kirkko-

päiville 2003 julkaisu *Kirkko ja maaseutu* (Kirkkohallitus, 2003). Tuolloin lähestyttiin todellisuutta teemalla *Isä meidän, joka olet kaupungissa*. Ympäristön ja teologian vuoropuhelu käy kiivaana. Missä Jumala on kaiken muutoksen keskellä? Entä kirkko ja seurakuntatyö? Jyväskylässä vuonna 2009 katseltiin elämää tasa-arvoisista lähtökohdista teemana *Onni täällä vaihtelee*.

Selvää on, että kirkko on yhtenä kirkkona maaseudun luontokylissä ja

kaupunkien ruuhkissa. Isä meidän on kohdattavissa sekä kaupungissa että maalla turvassa Luojan selän takana. Teemavalinnoissa heijastuvat sekä ajankuva että suomalainen, kontekstuaalinen kristillisyyden, jossa uskotaan Jumalan pysyvään läsnäoloon arjessa ja pyhässä. Mitä kirkko ja maaseutu antavat toisilleen? Onko kirkko lähempänä sykkivää kaupunkitodellisuutta vai keskellä maaseudun rauhaa? Pitäisikö luopua yksinkertaistuksista ja vastakkaisuuksista? Kaupun-

gissa on rauhan tyyssijansa ja maalla yrittäjäjyötä, joka ei tunne viisipäiväistä työviikkoa. Sitä paitsi ihmiset ovat nykyisin moniyhteisöisiä.

Mikä pitää maaseudulla yllä toivoa?

Maaseudussa on paljon sellaista, mikä synnyttää ja ylläpitää toivoa monista synkistä tosiasioista huolimatta. Kun keräsin vuosituhansien taitteessa Toivon adressia otsakkeella ”Tuhat ja yksi hyvää syytä elää maaseudulla” (22.11.2000, TYKÖ-projekti/LÄHI-hanke), iloitsin siitä, että ne löytyivät. Ne löytyivät, koska ihmisillä on aitoa rakkautta maaseutuun. Rakkaus saa kohteensa voimaan hyvin, sillä rakkaus on myös tekoja. Juuri maaseutu elää ja tuottaa elämää, vaikka on esitetty syytös, että ”kaupunkien on elätettävä maaseutua”. Molemmat tarvitsevat toisiaan. Pääteemoiksi nousivat luonto ja sen kauneus, tila ja rauha, terve työ

sekä ihmisen arvo ja arvokkuus. Arvostukset ovat yleismaailmallisia.

Luonto

Luonto ja kasvun ihme. Luoja on koko ajan läsnä luomakunnassaan, koska ”ei lakkaa kylvö eikä korjuu” (1. Moos. 8:22). Sadonkorjuuta ei ole, ellei ole kasvua. Kasvun edellytyksinä ovat paitsi viljelijän työ, myös luonto, jonka säätelijä antaa kasvun. Kirkkaina kylvö- ja korjuupäivinä on aistittavissa juhlan tuntu. Ihminen kylvää, Jumala antaa kasvun. Luonnon tuotteet pitävät ihmisen hengissä. Maan multa-kerros on aarre ja siemen on ihme! Ihmettely vahvistaa hengellisyyttä. Eikö kiitos sadonkorjuusta kuulu kaikille? Vieläkö papit mieltävät itsensä sanan kylväjiksi?

Luonto ja nöyryys. Luonto on paitsi ystävä, myös taistelupari. Sillä on pelottavaa voimaa, joka tekee nöyräksi. Maa opettaa tekemään työtä, rukoile-

maan ja kiittämään. Modernikin ihmisen on riippuvainen maasta. Kestääkö nykyihminen sidoksen maahan ja sen satoon, kestääkö muistutuksen kuolevaisuudestaan?

Luojan työtoveruus. ”Tehkäämme ihminen kuvaksemme, kaltaiseksemme... hallitkoon hän ... maata” (1. Moos. 1:26). Luoja-yhteydestä nousee ihmisen kutsumus rakastaa Jumalaa ja palvella ihmisiä. Tämä on Luojan työhön osallistumista. Se antaa työlle tarpeellisen, henkisen ulottuvuuden ja merkityksen. Kautta aikojen yksi tärkeä kutsumus on ollut maan viljely, sillä ”ei lakkaa kylvö eikä korjuu”. Ei lakkaa myöskään ihmisen nälkä. Kirkko voi muistuttaa perusasioiden, kuten ravinnon ja arkisen työn tärkeydestä.

Uudistava luonto. Monet maaseutumatit hoitavat ja uudistavat luontoa – tosin myös kuluttavat ja kuormittavat. Tämä on otettava todesta vastuullista huomista rakennettaessa. Terve maaseutu kuuluu myös tuleville polville. Ihmisen on syytä kohdella luontoa eettisesti. Tämä on totta myös kaupunkiympäristöissä. Luonto ja hoidettu maaseutu on tärkeä virkistys- ja luovuuden lähde, siellä versoo monimuotoisuus. Luovuus sekä tarvitsee että luo elävää maaseutua. Luonto on myös ihmiselle diakoninen: se toimii kuulijana, vastaanottajana ja lohduttajana. Luoja tulee lähelle.

Arvo

Maaseudun ja ihmisen arvo. Maaseudun kannalta huonoinakin aikoina, jolloin muuttovirrat kulkevat pois-päin, syntyy uudenlaisia ratkaisuja ja voidaan elää kohtuullisen hyvää elämää. Ihmiset ovat kaikkialla yhtä osavia ja arvokkaita Jumalan luomistyön ihmeitä. Voivatko seurakunnat vahvistaa toivon merkkejä, niin että maaseudun ihmiset ja tiet pysyisivät avoimena sinne palaaville, kun tulee toinen aika?

”Juuri maaseutu elää ja tuottaa elämää, vaikka on esitetty syytös, että ”kaupunkien on elätettävä maaseutua”. Molemmat tarvitsevat toisiaan”, sanoo Eija Harmanen.

Työ ja lepo

Terve työ ja lepo. Ihmisenkokoinen, terve työ, on haaste maalla ja kaupungissa. Jos työssä aikoo jaksaa, sitä on tehtävä omien arvojensa mukaisesti ”viljelyn ja varjelun” tasapainossa. On varottava ahneutta työn määrässä ja rahan hankinnassa ja etsittävä kohtuullisuuden ihannetta. Hyvin tehty työ ravitsee ihmisen mieltä. Elämä vaatii myös rytmisyyttä. Kun ”Jumala oli saanut työnsä päätökseen, seitsemäntenä päivänä hän lepäsi kaikesta työstään” (1. Moos. 2:2). Sapatti- ja vuorotteluvapaakäytäntö on saanut esikuvansa maasta. Maassa ja ihmisessä on siemeniä odottamassa. Ne tulevat tarvittaessa ja levätessä käyttöön.

Luonnon ja Luoja lepoaika. Lepopäivän ja lepoajan rytmi muistuttaa vuorottelun tärkeydestä ja luvasta. Maan lepo marraskuussa ja uusi kasvu toukokuussa, koko elämän kierto. Luomakunta auttaa tajuamaan rajallisuutta ja katoavaisuutta. Ei pidä rakentaa luonnotonta kiirettä! Fyysisen ja sosiaalisen jaksamisen ohella tärkeää on myös henkinen ja hengellinen ulottuvuus. Kyse on ihmisen puolustamisesta. Kirkko muistuttaa lepopäivän tärkeydestä ja luo sunnuntaile sisäiltoa ja yhteyttä.

Tila ja rauha. Me muistamme Kristuksen hakeutuneen sinne, missä multa tuoksui, kalaverkkoja leviteltiin ja viljantähkät tulentuivat – toki myös kaupunkien kaduille ja temppeleihin. Maaseudulla on tilaa pysähtymiselle. Luonto tarjoaa siihen itsensä. ”Tulkaa johonkin yksinäiseen paikkaan, niin saatte vähän levähtää” (Mk. 6:31). Aika ajoin tulisi katsella etäämpää sitä, mikä elämässä on arvokasta, että voisi karsia muun pois. Hiljaisessa vuoropuhelussa luonnon kanssa ihminen saa yhteyden itseensä ja kosketuksen Pyhään. Suomalainen tapa kulkea mökeillä, lenkkipoluilla, kalassa ja hiihtoladuilla ilmentää tätä. Hartaudet ja vaellukset luonnossa puhuttelevat. Kauneus on pyhyden ovi.

Sato

Puu ja hedelmät. ”Minä olen viinipuu, te olette oksat. Se, joka pysyy minussa ja jossa minä pysyn, tuottaa paljon hedelmää. Ilman minua te ette saa aikaan mitään.” (Jh. 15:5.) Onko hedelmänä viitseliäisyys yrittää, rohkaista, luottaa ja alkaa alusta? Onko se yhteyttä ihmisten välillä – rakkauden, hyvyyden, totuuden, oikeuden ja kohtuuden hedelmiä? Olisiko se sillanrakennusta eri sukupolvien ja sukujen välillä, kaupungin ja maaseudun, köyhien ja rikkaiden, alkuperäisten ja muuttajien, tuttujen ja tuntemattomien välillä? Kristityn lähimmäisyys ulottuu maailman toiselle laidalle. Sitä hyvää, minkä voi tehdä, ei pidä luterilaisenkaan jättää tekemättä. Silti saa ihmetellä, miten puu tuottaa hedelmän itsestään!

Moninkertainen sato. ”Hengen hedelmää ovat rakkaus, ilo, rauha, kärsivällisyys, ystävällisyys, hyvyys” (Gal. 6:22). Hyvän viljelystä luvataan satakertainen sato. Kielikuva on varsin maahenkinen. ”Hän joka antaa kylvälle siemenen ja suo ravinnoiksi leivän, antaa teillekin siemenen ja moninkertaistaa sen, ja hän antaa teidän hyvyytenne sadon karttua...te voitte osoittaa anteliaisuutta.” (2. Kor. 9:10) Yhteisvastuukeräys on läpi monikymmenvuotisen historiansa tuottanut hyvän sadon juuri maaseudulla. Yhteinen ponnistelu synnyttää yhteisvastuuta. Ihmisen hyvä toteutuu yhteydessä toisiin.

Yhteyden ja sovinnon viljely. Ihmiset ovat kaiken aikaa vaarassa joutua erilleen toisistaan, pahoittaa mieltänsä ja katkaista välinsä. Kristitty voi olla realisti: konflikteja syntyy aina. Mutta ei tarvitse olla pessimisti: sovitus on kristinuskon keskeistä sanomaa. On tavoiteltava rauhaa ja sovintoa. ”Pitäkää huoli siitä, ettei yksikään hukkaa Jumalan armoa eikä mikään katkeavuuden juuri pääse kasvamaan, ja tuotamaan turmiota” (Hepr. 12:15). Katkeruus ja kielteisyys kasvavat helposti

ja tuottavat tuhoa. Sovitus voi muuttua sovinnoksi.

Tulevaisuus ja toivo. Kirkko ylläpitää toivoa vakuuttamalla, että elämällä on suunta ja päämäärä. Tehtävä on määräaikainen ja kutsumus luonnon ja ihmisen puolustamisessa on rajallinen. Tulee aika, jolloin maa on puhdas, maaseutu ja kaupunki elävät tasapainossa ja kaikilla on terveyttä tuovaa ravintoa riittävästi. Kaupunki kasvat-
taa maan hedelmää. Loppunäyssä ”kaupungin valtakadulla, virran haarojen keskellä, kasvaa elämän puu”.

Kohti hyvää elämää

Yllä on muutamia näkökulmia maaseudun elämän ja kirkon perussanomien vuoropuhelusta. Nytemmin on laajasti havahduttu ympäristön ja ilmaston vaalimisen tärkeyteen. Ilmastomuutoksen vaikutukset ovat kohdistuneet kovimmin köyhiin.

Kirkon ilmasto-ohjelma *Kiitollisuus-kunnioitus-kohtuus* (2008) haastaa niin yksittäistä kristittyä kuin koko kirkkoa tarkastelemaan työn ympäristövaikutuksia ja vähentämään ympäristön kuormittamista. Huomiota kiinnitetään asioihin, jotka ohjaavat laadukkaaseen elämään pois kulutuskeskeisyydestä. Tietoisuutemme lähiruuan ja uusiutuvan energian arvosta on kasvanut. Tarvitsemme elävää maaseutua. Hyviä pyrkimyksiämme tukee ensi vuoden yhteisvastuuhaaste kohti kohtuullisen hyvää elämää. ■

Kirjoittaja on työskennellyt vuosina 1999–2000 Maaseudun yrittäjien hyvinvointia vahvistavassa TYKÖ-projektissa Etelä-Pohjanmaalla.

Kolme vuotta seurakuntaliitoksesta

IRJA LAMPINEN

DIAKONI, KAJAANIN SEURAKUNTA

Miten sujui pienen maalaisseurakunnan liittäminen suureen kaupunkiseurakuntaan? Vuolijoen ja Kajaanin seurakuntien yhdistymisestä on kolme vuotta.

VUOSISADAN ENSIMMÄISELLÄ vuosikymmenellä on Kainuussa eletty suurten rakennemuutosten aikaa. Pienen Vuolijoen kunnan asukkaille se on merkinnyt erityisen paljon. Ensimmäinen suuri muutos oli maakuntahallintokokeilu, joka aloitettiin vuoden 2005 alussa. Tarkoituksena oli karsia menoja ja turvata palvelujen saatavuus tasapuolisesti. Muutosten

vaikutukset koettiin vajaan kolmen tuhannen asukkaan kunnassa päinvas-
taisina, kun palveluja karsittiin.

Seuraava muutos oli Vuolijoen kunnan liittäminen Kajaanin kaupunkiin. Liitos tapahtuikin nopeasti puolen vuoden valmistelujen jälkeen vuoden 2007 alussa. Vuolijoen seurakunnassa tätä oli uumoiltu, ja jo paria vuotta aikaisemmin seurakunta otti yhteyttä Kajaanin seurakuntaan.

ANNELI KEMPPAINEN

Kainuussa on eletty rakennemuutosten aikaa. Vuolijoen kunta liitettiin Kajaanin kaupunkiin v. 2007 alussa. Samana vuonna myös Vuolijoen ja Kajaanin seurakunnat yhdistyivät.

Vuolijoen ja Kajaanin kirkkoneuvostot perustivat työryhmän tutkimaan erilaisia liitosmahdollisuuksia siltä varalta, että liitos toteutettaisiin. Ryhmä päätyi tulokseen, että liitos on tarpeellinen ja suora liitos sopivin vaihtoehto. Neuvotteluissa edettiin niin, että historiallinen liitoshetki oli 1.1.2007. Samana päivänä vietettiin Vuolijoen kivikirkon satavuotisjuhlaa. Seuraavana päivänä kirkonkirjat siirrettiin Kajaaniin. Liitosjuhla pidettiin viikkoa myöhemmin. Talous ja hallinto alkoivat pyöriä Kajaanin keskustasta käsin.

Pelkoa ja odotuksia

Pienen maalaisseurakunnan liittäminen suureen kaupunkiseurakuntaan herätti sekä innostusta että pelkoa. Pelot ja odotukset risteilivät vuoronperään vuolijokelaisten mielissä. Miten Kajaani ottaa vastaan pienen maaseurakunnan? Meneekö itsenäisyyden myötä toimintakin? Miten käy, kun ei enää saadakaan päättää itse oman alueen asioista? Saadaanko säilyttää ne ainoat virat kullakin työmuodolla vai siirretäänkö ne Kajaanin työntekijöiden hoidettaviksi?

Nuorisotyön virka olikin täpärällä. Onneksi viisautta löytyi, ja Vuolijoen nuorisotyö kukoistaa tällä hetkellä. Onneksi myös äänestysaktiivisuus oli sen verran suuri, että saatiin oman alueen edustajia Kajaanin seurakunnan luottamuselimiin.

Vuolijoen seurakunnassa on sen satavuotisen historian aikana ollut monenlaisia vaiheita. Pienellä maalaisseurakunnalla on oma identiteettinsä – läheinen ja lämmin, pieni ja vähävarainen. Symbolina seisoo kotoinen kivikirkko kylän keskellä.

Otanmäen kaivosyhdyskunta kasvoi 50-luvulla kerrostaloiheen 12 kilometrin päähän kirkonkylästä. Väkiluvun kasvaessa sinne rakennettiin 60-luvulla oma seurakuntakoti kirkkosaleineen. Kaksi taajamaa on lyönyt oman leimansa seurakuntaelämään. Leiritoi-

Diakoni Irja Lampisen mukaan pienen maalaisseurakunnan liittäminen suureen kaupunkiseurakuntaan herätti sekä innostusta että pelkoa.

minnan myötä oma leirikeskus hankittiin suhteellisen läheltä Oulujärven rannalta. Kun on totuttu toimimaan vähin kustannuksin, niin ei suunnitella suuria remontteja. Lasketaan, mitä kahvipaketti maksaa. Mutta kun liitos tuli, rakennettiin pian puisen ullakkorakennuksen tilalle hyvät vainajien säilytystilat, työkaluvarasto, seurakuntatalon katto kunnostettiin ja pantiin kuntoon leirikeskuksen jätevesijärjestelmä.

Entä hengellinen toiminta?

Vuolijoen seurakunnan alueesta tuli Kajaanin seurakunnan neljäs alue, ja

sen nimeksi tuli Vuolijoki-Otanmäen alue. Kirkkoherran tilalle tuli kappalainen, kaikki muut virat säilyivät. Toisin kukin sai työalansa mukaisen esimiehen Kajaanin kaupunkiseurakunnasta.

Esimiehet taisivat olla välillä vähän hukassa puolin ja toisin. Varsinainen toiminta säilyi entisellään. Seurakuntalaisten huoli palvelujen heikkenemisestä tuli esiin mm. kommenttina: ”Kirkkoa ne eivät voi meiltä ainakaan viedä.” Kirkkoa ei viety, eikä jumalanpalveluksia vähennetty ja kävijämäärätkin säilyivät ennallaan, osin jopa kasvoivat. Kaikki muukin toiminta on

säilynyt.

Ainainen tiedottamisen ongelmakin sai uuden ratkaisun, kun Kajaanin seurakuntalehteä ryhdyttiin jakamaan joka talouteen. Oman alueen tiedot on etsittävä kaiken muun tiedon joukosta, mutta samalla tutustuu koko seurakunnan tarjontaan.

Luopumisentuskaa

Prosessissa on oltu. On kuin olisi pieni talo liitetty suureen taloon ja tehty työtä remontin keskellä. Neuvotteluja läheltä seuranneena täytyy sanoa, että joissakin asioissa oli melkoista kädenvääntöä. Mutta se on ollut tärkeää vääntöä – työtä, jota ilman liitos olisi saattanut aiheuttaa paljon hallaa pienelle seurakunnallemme. Vaikka kirkkoherranvirasto ja hautausasiaintoimisto ovat nyt Kajaanissa, puhelimella pääsee hoitamaan suuren osan asioista.

Diakoniatyöntekijänä huoletti se, että työtä siirretään tekemään Kajaanin keskustaan, ja se on pois Vuolijoen asukkailta. Tuntui, että nyt jos koskaan pitäisi meidän Vuolijoen alueen työntekijöiden puhalttaa yhteen hiileen, että tämän alueen ihmiset eivät vieraannu eivätkä jää ilman palveluita. Oli vaikea luopua tiimistä, jossa oli vuosia yhdessä toimittu. Tilalle tuli kuitenkin vähän löysempi aluetiimi, ja asiat alkoivat luistaa. Vielä vaikeampi oli luopua diakoniajohtokunnasta, joka oli tämän alueen diakoniatyön äänitorvi, asiantuntijaryhmä tai vastuunkantajaryhmä – miten sitä kuvaisi-kaan.

Uuden esimiehen, vastaavan diakoniatyöntekijän, kanssa näitä huolia pohiessa tehtiin perehdytysohjelma ja kolmen vuoden asteittainen siirtymäsuunnitelma: Ensimmäisen vuoden aikana tutustutaan ja aloitetaan rakenteiden luominen. Toisen vuoden aikana, kun tiedetään jo enemmän toistemme työstä, aloitetaan se yhteistyö, joka näyttää tarpeelliselta säilyttää. Kolmannen vuoden aikana ollaan jo

kokeneempia ja saadaan rakenteet lopullisesti kuntoon.

Nyt on kulunut melkein kolme vuotta ja asiat ovat edenneet lähes suunnitelmien mukaan. Rakenteet on saatu kuntoon ja suuntaudutaan eteenpäin. Seuraavat pari vuotta käytetään hienosäätöön, niihin asioihin, joihin prosessin aikana ei ole ollut aikaa eikä voimavaroja. Kehitetään ja parannelaan edelleen liitoskuvioita.

Homma alkaa toimia

Kolmen vuoden jälkeen olen päässyt sisälle Kajaanin diakoniatyöntekijöiden tiimiin. Prosessia täydensi ja helpotti toisen liitosvuoden aikana ollut ryhmätyönohjaus.

Kun vertaan työtäni ennen liitosta ja nyt, voin todeta, että kummassakin on omat hyvät puolensa. Ennen liitosta tein laaja-alaisemmin seurakuntatyötä. En kokenut olevani yksinomaan diakoniatyöntekijä, vaan seurakuntatyöntekijä vastuualueena diakoniatyö. Kaikenikäisten seurakuntalaisten kanssa oltiin tekemisissä. Yhteistyö oli

läheistä mm. lapsi- ja nuorisotyön sekä paikallisten eri toimijoiden kanssa. Nyt koen olevani enemmän juuri diakoniatyöntekijä. Työ on kaventunut jonkin verran. Perhekerhot ja rippikoululeirillä mukana olo ovat mm. jääneet pois. Vastaanottotoiminta on lisääntynyt. Toisaalta en ole enää niin yksin, kun työyhteisössä on useita diakoniatyöntekijöitä.

Jos jonkin vinkin saisin antaa vastaavassa tilanteessa oleville, niin ehkä sen, että kun luottamuselinten toiminta lakkaa, olisi hyvä olla lisäresursseja vapaaehtoistoiminnan uudelleen järjestämiseen. Siinä olisi ollut ainakin meillä porkkanarahoille tarvetta, liitosprosessissa kun tulee tilaa myös uusille mahdollisuuksille. Nyt kolmen vuoden jälkeen on helpottunut olo, vaikka muutosten määrä on välillä väsyttänytkin. Kajaanin seurakunnan luottamuselimet ovat ottaneet meidät lämpimästi vastaan ja työtovereiden tuki on ollut tärkeää. Niistä on kiitollinen mieli. ■

Vuolijoen kirkko rakennettiin talkoovoimin ja suurin ponnistuksin reilut sata vuotta sitten.

KAISA RÖNKA

Mikä meitä liikuttaa?

KATRI SUHONEN

PST, DIAKONIAITYÖNTEKIJÄ, JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

OSALLISTUIN MARRASKUUN alussa hiippakuntamme ja kirkkohallituksen järjestämän sielunhoitokoulutuksen päätösseminaariin. Kaksivuotinen koulutus oli kokonaisuudessaan intensiivinen, haastava ja mielenkiintoinen. Mielestäni se tarjosi erinomaiset kasvuedellytykset kehittyä sielunhoitajana, oli työkokemusta taustalla enemmän tai vähemmän. Koulutukseen osallistujista meitä diakoniaityöntekijöitä oli noin kolmasosa. Loput osallistujista olivat pappeja.

Kahvipöytäkeskustelussa ilmeni, että muutamille pappeille koulutus oli avannut uudella tavalla ovia työelämässä. Muutamat työtovereista olivat saaneet kutsun sairaalamaailmaan. Työtovereiden koulutusta ja taitojen syventymistä oli osattu hyödyntää mielestäni hyvin. Ilmiönä vertikaalisen etenemisen mahdollistuminen lisäkoulutuksen siivittämänä oli mielestäni kannustavan palkitseva.

Jäin pohtimaan koulutukseen osallistuneiden diakoniaityöntekijäkollegoiden tilannetta. Osattaisiinko heidän merkittävä kehitymispanos käyttää hyödyksi vastaavalla tavalla, vai näkykö koulutus heidän työssään millään lailla? Voisiko esimerkiksi sairaalamaailmasta löytyä myös diakoniaityöntekijälle töitä? Voittaisiinko hankitusta erityiskoulutuksesta palkita uudenlaisten työmahdollisuuksien lisäksi myös rahallisesti? Vai näkykö hankittu koulutus missään muussa kuin entistä asian- tuntevimmassa työntekijöissä ja asiakkaiden hyvässä mielessä?

Mielestäni työ- ja organisaatiopsykologisesti hyvin mielenkiintoinen kysymys on, hyödynnetäänkö kirkossa kaikkien ammattiryhmien hankkimaa erityisosaamista samassa suhteessa? Kysymys on tärkeä, koska hyödyntäminen on yhteydessä koettuun arvostukseen ja arvostus puolestaan yhteydessä kokemukseen viihtymisestä. Työpaikka, jossa työntekijät kokevat, ettei heidän

osaamisensa saa osakseen riittävää arvostusta, menettää työntekijänsä. Tulevaisuuden kirkko tarvitsee laajaa osaamisen pääomaa. Näkökulmien kapeutumisen taas omalta osaltaan voi olla uhka koko organisaation toimivuudelle ja näin myös menestymiselle. Kirkolla on merkittävä pääoma monipuolisesti koulutautuneessa työntekijäjoukossaan. Keskeisintä kuitenkin olisi, että kirkossa myös osattaisiin hyödyntää entistä monipuolisemmin ja laajemmin se osaaminen, jota työntekijöillä on.

Minulla on erittäin ammattitaitoisia ja päteviä työtovereita. Useimmat heistä ovat hankkineet peruskoulutuksensa päälle huomattavasti lisäkoulutusta. Työtoverini ovat opiskelleet työnohjaajiksi, pätevöittäneet itseään sielunhoidon erityiskoulutuksessa tai hankkineet erityisosaamista jostain muusta kirkon pitkästä koulutuksesta. Jotkut tuntemistani ovat jopa opiskelleet ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tai täydentäneet tietämystään yliopistossa. Läheskään kaikki lisäkoulutusta hankkineet työtoverini eivät ole koulutukseltaan pappeja, vaan heidän joukostaan löytyy nuoriso-ohjaajia, diakoniaityöntekijöitä ja kanttoreita.

Kouluttautumisen lisäksi, arvostamani työtoverit ovat myös pitkän linjan perustöiden puurtajia. Ammattitaito on rautaista ja heidän osaamisensa on huikeaa. Ihmissyiden kysymysten keskellä he osaavat työnsä oikeasti, eivätkä vain teoriassa. Mielessäni soisin heidän arvostuksensa näkyvän nykyistä paremmin. Kutsumus on tärkeä lähtökohta tehdä työtä. Mikä meitä todellisuudessa kuitenkin liikuttaa, liittyy myös väijäämättä motivaatiopsykologisiin tekijöihin. Näin on merkittävää huomioida myös niitä seikkoja, kun kirkossa pohditaan ihmisten viihtymistä työssä. ■

MAARIT HOKKANEN

MALA RANCKEN

Leena Helle (vas.) tekee tiivistä yhteistyötä Chanarat Oiwaniin kanssa. Oiwani johtaa kirkon Armonkotia, jonne hylätyt raskaana olevat naiset voivat tulla asumaan.

Naisen kiitollisuudenvelka

PAULA LAAJALAHTI

TIEDOTTAJA, SUOMEN LÄHETYSSEURA

Thaimaalainen nainen joutuu maksamaan kiitollisuudenvelkaa vanhemmilleen siitä, että ei syntynyt mieheksi. Köyhä nainen ajautuu helposti seksibisnekseen, kun muuta tulonlähdetä ei löydy.

BANGKOKISSA REHOTTA-VA seksikauppa tulee vastaan etsimättäkin. Korkeatasoisen hotellin vastaanottotiskillä on kaupunkia esittelevä neliväriesite. Sen sisältä löytyy mustavalkoinen moniste, jossa mainitaan kuumimmat menopaikat. Joka sivulla on myös mainoksia thai-hieronnasta: nuoret, hyvin vähäpukeiset naiset poseeraavat niissä mitä viettelevimmissä asennoissa.

”Tällaista se on”, vahvistaa diakonis-

sa Leena Helle, ”seksimyyjät toimivat avoimesti Bangkokin baareissa ja kaduilla. Heihin ei voi olla törmäämättä.”

Suomen Lähetysseuran työntekijä Leena Helle on toiminut Thaimaan evankelisluterilaisen kirkon työyhteydessä vuodesta 1995 lähtien. Ensin hän oli mukana aids-projektissa, sittemmin hän on toiminut kirkon diakoniaosaston johtajana. Naisten joutuminen seksityöläisiksi ja ihmiskauppa Me-

kongin alueella tulivat hänen tietoonsa muun muassa Rahab-järjestön kautta. Sen työntekijät ja vapaaehtoiset kulkevat seksibaareissa ja etsivät apua tarvitsevia naisia. Raskaana olevat ovat saaneet turvaa ja hoitoa kirkon ylläpitämässä Armonkodissa.

Ihmiskauppa

Ihmiskauppa on vanha bisnes Mekongin alueella. Naisia ja lapsiakin on kaapattu ja viety rajan yli maasta toiseen vuosisatojen ajan. Nykyään nuoria naisia houkutellaan suurkaupunkoihin tai naapurimaihin tarjoamalla hyväpalkkaista työtä. Kalsea totuus paljastuu määränpäässä: työ on itsensä myymistä seksibaarissa tai pimeässä hotellissa.

Kirkon työntekijöiden silmien avaaminen on ollut Leena Helteen yksi tehtävä: ”Suoranaisesti ihmiskaupan uhrin eivät ole olleet kirkon diakoniatyön kohderyhmä. Diakoniakursilla olen kuitenkin järjestänyt tuleville työntekijöille vierailuja uhreja autta-

viin järjestöihin. Joka kerta käy ilmi, että taustalla ovat varsinkin köyhyys ja koulutuksen puute.”

Kiitollisuudenvelka painaa raskaana naisen elämässä

Leena Helle kertoo, että thaibuddhalaisen ajattelun mukaan vain miehet voivat vihkiytyä munkeiksi, jotka voivat sitten saavuttaa valaistumisen. Naisen kohtalona on tehdä hyvää ja toivoa, että hän seuraavassa elämässä syntyy mieheksi. Kun poika vihkiytyy munkiksi, äiti saa hyvää uskonnollista ansiota, meriittiä. Pojan kiitollisuudenvelka vanhemmille kuittautuu tällä. Tyttärelle koko elämän kestävä kiitollisuudenvelka vanhempien ja muita perheenjäseniä kohtaan merkitsee omista vanhemmista huolehtimista, poikien ei sitä välttämättä tarvitse tehdä.

”Thaimaalainen apulaisemme elätti pienellä palkallaan äitiänsä”, Leena Helle muistelee. ”Hän joutui joskus auttamaan jopa veljiään, joilla oli pal-

jon paremmat tulot kuin hänellä. Hän oli välillä tosi tiukoilla.”

”Tämä kiitollisuudenvelka vie monen naisen seksibisnekseen, kun muuta ansiotuloa ei ole. Siksi naisten koulutus ja tuki esimerkiksi kummioppilastoiminnan kautta on erittäin tärkeää.”

Yhteistyötä ja asennemuutosta tarvitaan

Thai-hierontaesitteiden naisten kasvoista viettelevyys on kaukana: yhden katse on pelokas, toisen poissaolevan lasittunut. Millaisia ovat naisten tarinat? Mistä he ovat kotoisin?

”Koulutuksen ja silmien avaamisen lisäksi tarvitaan ”vahtikoiria”, jotka huomaavat ihmiskauppaan viittaavan toiminnan. Järjestöjen ja kirkkojen lisäksi mukaan tähän toimintaan pitää saada viranomaiset ja muut avainhenkilöt.”

Asennemuutos vie kuitenkin aikaa, sillä monilla raja-alueilla juuri rajaviranomaiset, poliisit ja opettajat käyttävät ihmiskaupan uhreja hyväkseen.

Mekongin maissa sekä Kaukoidässä toimii Alliance Anti Traffic -verkosto. Se auttaa ulkomaille kaupattuja ihmisiä pääsemään takaisin kotimaahansa. Verkosto pyrkii yhteistyöhön eri järjestöjen, poliisin ja lähetystöjen kanssa. Lähetysseura tukee taloudellisesti Vietnamsissa toimivaa Alliance Anti Trafficia, joka auttaa ihmiskaupan uhreja takaisin normaaliin elämään. Sillä on kaksi turvakotia Etelä-Vietnamsissa, ja se tekee myös mittavaa ennalta ehkäisevää työtä. ■

Onnea tarjolla, mutta kenelle?

MUUTOS HAASTAA UUTEEN

HELENA TUOMINEN

DIAKONIAITYÖNTEKIJÖIDEN LIITON PUHEEN-
JOHTAJA

helena.tuominen@evl.fi

SYKSY ON ollut monien vaalien aikaa. Diakonia-työntekijöiden Liiton valtuuskunnan vaalit toivat yhteisten asioiden hoitajiksi uusia jäseniä, ja toiset siirtyivät reserviin. Olen aloittanut marraskuussa kaksivuotiskauteni liiton puheenjohtajana työparinani varapuheenjohtaja Marko Pasma. Yhdessä hallituksen ja liiton toimiston kanssa tahdomme hoitaa jäsenten asioita parhaalla mahdollisella tavalla. Ensi vuoden alussa liitossa aloittaa myös uusi järjestösihteeri.

Syksyllä on pidetty myös JUKOn luottamusmiestvalit. Luottamusmiestoiminnassa on sekä muutosta että pysyvyyttä. Diakoniaityöntekijöiden Liitto on Vakavan ja JUKOn jäsen, joten yhteistyö edunvalvonnassa jatkuu samalla tavalla. Uutena järjestönä akavalaiseen edunvalvontaan liittyi lokakuun alusta Kirkon Nuorisotyöntekijät.

Muutokseen sisältyy luopumista, mutta se antaa mahdollisuuden myös uuden syntymiselle. Kirjoitan tälle palstalle ensimmäistä ja samalla viimeistä kertaa. Yhteistyö Crux-lehden kanssa päättyy, koska AKI irtisanoi sopimuksen järjestöpoliittisista syistä. Keväällä liiton jäsenet saavat uuden lehden, jota tehdään yhdessä Kirkon Nuorisotyöntekijöiden kanssa.

DIAKONIAITYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO on tehnyt yhteistyötä Suomen kirkon pappisliiton ja Suomen Kanttori-urkuriliiton kanssa vuosikymmeniä. Yhteisiä asioita on hoidettu Akavatalossa Helsingissä, mutta pääpaino on silti ollut jäsenten välisessä arjen yhteistyössä seurakunnissa eri puolilla Suomea. Työntekijöiden yhteen hiileen puhaltaminen jatkuu edelleen, vaikka jäsenlehti vaihtuukin ja yhteinen luottamusmiestoiminta päättyy AKIn irtauduttua JUKOsta.

Kirkon työhön meitä ei ole houkutellut taloudellisen menestyksen saavuttaminen, vaan kutsumus. Diakoniaityössä tehtävämme on nähdä lähelle ja kauas. Me viemme toivoa sinne, missä se hiipuu. Samanaikaisesti meidän tulee havahtua siihen, että lähimmäisemme löytyvät ihan viereltä. Myös oma perheemme, rakkaat ihmiset ja ystävämme tarvitsevat meitä. Riittävä työhyvinvointi, työn ja vapaa-ajan jaksottaminen sekä työn vastuuta ja vaativuutta vastava toimeentulo ovat elämän perustekijöitä.

Kirkon palkkausjärjestelmä sisältää mahdollisuuksia diakoniaityöntekijöiden välttämättömään palkkaustason korjaamiseen jo tällä hetkellä. Järjestelmää tulee silti kehittää edelleen. Rekrytointi on monien seurakuntien huolenaihe. Nykyisellä palkkatasolla on vaikea saada hyvin koulutettuja diakoniaityöntekijöitä työhön seurakuntaan. Moni diakoniaityöntekijä joutuu taloudellisista syistä pohtimaan siirtymistä pois kirkon työstä. Kirkon painopisteiden, teemojen, sanojen ja niiden sisällön tulisi olla totta myös kirkon työntekijän elämässä.

ONKO KIRKKO työyhteisö, jossa sanat ja teot vahvistavat toisiaan? Kuinka totta ovat kirkon sloganit *osallisuuden yhteisö, pyhä ja kohtuullinen elämä*? Syyskuun Diakoniaityöntekijöiden päivien otsikko kuvasi diakoniaa taistelulajina. Se on taistelua Kristuksen kirkon puolesta ja vähäisimpien sisarien ja veljien puolesta. Siinä taistelussa solidaarisuudella on kysyntää.

Kaamoksen keskellä meille syntyy joulun lapsi. Toivotan hyvää ja armorikasta Kristuksen syntymäjuhlaa kaikille lehden lukijoille!

Teksti on kirjoitettu 30.11.2009.

EILA HARJU

Opiskelijatoimikuntalaiset huipulla. V. 2008 Pappisliiton opiskelijatoimikunta oli mukana Akavan opiskelijavaltuuskunnan seminaarissa Ylläksellä.

KUVAT MIRKA MAKKONEN

Opiskelijatoimikunta – opiskelijatoiminnan ykkösketju

VESA ENGSTRÖM
AKIN OPISKELIJA-ASIAMIES

AKIn perusliittojen opiskelijatoimikunnat ja näiden yhdessä muodostama opiskelijatyöryhmä ajaa opiskelijoiden asiaa AKI:ssa.

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI:ssa opiskelijatoimintaa organisoivat ja hoitavat osa-aikaiset opiskelijasiamiheet, joita on kaksi. Toisen vastuulla ovat teologian opiskelijat eli Pappisliiton opiskelijatyö, ja toinen vastaa kanttoriopiskelijoiden parissa tehtävästä työstä eli Kanttori-urkuri-

liiton opiskelijatoiminnasta.

Opiskelija-asiamiesten kultaakin kalliimpina apujoukkoina toimivat perusliittojen opiskelijatoimikunnat ja näiden yhdessä muodostama AKIn opiskelijatyöryhmä. Opiskelijatoimikuntien kokoonpanot vuodelle 2010 selviävät tämän jutun lopussa olevasta

listasta. Toimikuntiin valitaan edustajat kouluttavista oppilaitoksista. Usein valinnat suorittaa paikallinen ainejärjestö.

Liitolle opiskelijatoimikuntalaisten työ on erittäin arvokasta. Toimikuntalaiset toimivat liiton tuntosarvina opiskelupaikkakunnillaan, ovat yhdyshenkilöinä paikallisissa oppilaitoksissa ja tuovat opiskelijakentän viestiä liitolle. Toimikuntalaiset myös edustavat opiskelijoita liiton hallituksissa ja erilaisissa työryhmissä.

Rankkaa, mutta antoisaa työtä

Opiskelijatoimikuntalaiselta työ vaatii paljon, mutta sitoutumisen vastapainona saa myös paljon. Tehtävä tarjoaa loistavat mahdollisuudet tutustua työelämän kysymyksiin ja järjestömaailmaan, verkostoitua ja etsiä omaa kutsusta. Toimikuntalaisen työ pitää sisällään paitsi toimikunnan omat kokoukset, myös edustamisen liittojen valtuustoissa. Toimikuntalaisena pääsee osallistumaan erilaisiin tapahtumiin, tilaisuuksiin ja seminaareihin sekä järjestämään niitä. Monenlaista siis pääsee tekemään ja kokemaan. Usein kokouspäivät ja tapahtumat voivat olla rankkoja ja pitkiä, mutta ne myös kliseisesti sanottuna tarjoavat paljon.

Opiskelijatoimikuntien työ ei kuitenkaan ole pelkästään ryppytsaista puurtamista. AKIn opiskelijatyöryhmä tekee vuosittain yhden pidemmän (1-2 yötä) kokousmatkan. Näillä matkoilla paitsi kokoustetaan ahkerasti, myös ideoidaan paljon ja reflektoidaan omaa toimintaa ja sen kehittämistä. Kokousmatkan määränpäässä tutustutaan paikallisiin oloihin ja kirkolliseen työhön.

Esimerkiksi syksyllä 2009 tutustuttiin Tukholman Suomalaisen seurakunnan työhön ja vuonna 2008 Tallinnan Suomalaisen seurakunnan elämään. Vuonna 2010 seminaari suuntautunee kotimaahan hieman erilaisemman kirkollisen työn ääreen. Li-

säksi opiskelijatoimikunnat voivat tehdä omia kokousmatkojaan, esimerkiksi vuonna 2008 Pappisliiton opiskelijatoimikunta oli mukana Akavan opiskelijavaltuuskunnan seminaarissa Ylläksellä.

Opiskelijatoimikunta levittää AKI-ilosanomaa

Toimikuntien työ on siis ollut monipuolista ja tuloksellista. Meillä opiskelija-asiamiehillä on käytössämme varsin aktiivinen ja osaava opiskelijapörukka, joka sparraa, kyseenalaistaa jaideoi toimintaa jatkuvasti. Täten liittojen opiskelijatyö pysyy mukana ajan hermoilla, ja sen toiminta onkin erittäin tavoittavaa ja tuloksellista. Opiskelijatoimikunta pyrkii vaikuttamaan koko AKIn toimintaan ja myös laajemminkin kirkollisella sektorilla.

Loistava esimerkki AKIn tarpeellisuudesta ja toimivuudesta onkin se, miten opiskelijat ovat ottaneet AKIn omakseen. 12.11. pidettiin Kirkon päivä, jonka järjestelyistä oli vastuussa ensimmäistä kertaa kanttorikoulutus-toimikunta. Toissa vuonna kanttoriopiskelijat kutsuttiin ensimmäistä kertaa Kirkon päivään, joka perinteisesti on ollut teologian opiskelijoiden tapahtuma.

Pappisliiton opiskelijatoimikuntalaisten totuttua liitossa AKI-yhteistyöhön he veivät ideaa eteenpäin Teologikoulutustoimikunnassa ja kirkon päivän työryhmissä. Nyt tämä yhteistyö nähdään erittäin arvokkaana, se saa opiskelijoilta suurta arvostusta, ja on todennäköistä, että kanttoriopiskelijoiden ja teologian opiskelijoiden yhteistyö syvenee ja saa uusia muotoja. Omalta osaltaan tätä yhteistyötä on syventämässä myös AKIn opiskelijoiden joka toinen vuosi järjestämä seminaari, johon kutsutaan liittojen opiskelijajäseniä.

Valitettavaa on, etteivät kaikki tahot kirkollisessa ammattiyhdistyskentässä ole ymmärtäneet yhteistyön tärkeyttä eivätkä näe sitä, kuinka monipuolista

hedelmää se kantaa myös pelkkää ammattijärjestökenttää pidemmälle. Eri-tyisen valitettavaa tämä on näiden liittojen ja ammattialojen opiskelijoiden näkökulmasta, joille ei tarjoudu vastaavaa mahdollisuutta moniammatilliseen kohtaamiseen ja oman työnteekijäidentiteetin pohdintaan. Tämän pohdinnan hyödyllisyyden allekirjoittaa varmasti jokainen Kirkon päivään osallistunut opiskelija, opiskelijatoimikuntalaisista puhumattakaan.

Opiskelijatoimikuntalainen vie viestiäsi

Oman koulutuspaikkasi opiskelijatoimikuntalaisen näet oheisesta listasta. Hänen kauttaan viestisi välittyy liittoon ja voi aiheuttaa isoakin muutoksia. Toimikuntalaisten kautta välittyy myös työelämässä jo olevien viesti. Jos toimikuntalainen ei osaa vastata, hänen kynnyksensä selvittää asiaa on ainakin hyvin matala. Mikäli huomaat, että omalta opiskelupaikaltasi etsitään toimikuntaan uutta edustajaa, harkitse vakavasti hakemista. Opiskelijatoimikuntalaisena olo tietysti vaatii veronsa, tosin myös palkitsee varmasti. Mutta varo, se voi olla antoisampaa kuin uskotkaan. ■

Opiskelija-asiamies Vesa Engström johdatamassa laumaansa Tukholman kaduilla.

AKIn opiskelijajäsenten edustukset

OPISKELIJATYÖRYHMÄ

AKIn opiskelijatyöryhmään kuuluvat Kanttori-urkuriliiton ja Pappisliiton opiskelijatoimikuntien jäsenet.

VALTUUSTO

Valtuuston kokouksiin osallistuu 4 teologiopiskelijaa ja 2 kanttoriopiskelijaa, jotka AKIn opiskelijatyöryhmä valitsee keskuudestaan.

HALLITUS

Mirka Makkonen ja Veera Heino

AOVA

vars. Marcus Lundqvist, vara Vesa Engström

OPISKELIJA-TOIMIKUNTA

vars. Hannele Räsänen, Oulun seudun ammattikorkeakoulu, vara Henriikka Rantala

vars. Veera Heino, Pirkanmaan ammattikorkeakoulu,

vara avoinna

vars. Hanna Kakkonen, Sibelius-Akatemia Kuopio, vara Johanna Lemmettyinen

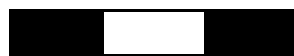
vars. Kaisa Takkula, Sibelius-Akatemia Helsinki, vara avoinna

VALTUUSTO

Valtuuston kokouksiin osallistuu kaksi opiskelijaedustajaa, jotka opiskelijatoimikunta valitsee keskuudestaan.

HALLITUS

Veera Heino, Pirkanmaan ammattikorkeakoulu

PAPPISLIITTO PRÄSTFÖRBUNDET

OPISKELIJATOIMIKUNTA

Opiskelijatoimikunnan jäsenillä ei ole varajäseniä, toimikuntaa täydennetään tarpeen mukaan.

Marcus Lundqvist, TSF/Åbo Akademi

Antti Rahikainen, FO/Joensuun yliopisto

Heidi Rahkonen, FO/Joensuun yliopisto

Riitta Haapa-aho, TYT/Helsingin yliopisto

Ville Holopainen, TYT/Helsingin yliopisto

Mirka Makkonen, TYT/Helsingin yliopisto

Katja Kujanpää, TYT/Helsingin yliopisto

Veronica Saarela, TYT/Helsingin yliopisto

VALTUUSTO

Valtuuston kokouksiin osallistuu 6 opiskelijaedustajaa, jotka opiskelijatoimikunta tavallisesti valitsee keskuudestaan.

HALLITUS

Mirka Makkonen, TYT/Helsingin yliopisto

Opiskelijatoimikunta tutustuu suurella hartaudella Tukholman suomalaisen seurakunnan kirkkoon.

Kirkon päivä kokosi yhteen teologian ja kirkkomusiikin opiskelijat

PAULA HUJU

AKIN OPISKELIJA-ASIAMIES

Kirkon päivää vietettiin 12.11.2009 Helsingin Tuomiokirkon kryptassa. Päivän teemana oli ”Hengettömyydestä hengellisyyteen?” – opiskelumaailmasta kirkon työhön.

KIRKON PÄIVÄ on teologian ja kirkkomusiikin opiskelijoiden, opettajien sekä kirkon edustajien kohtaamispaikka. Tapahtuma on valtakunnallinen, ja se toteutetaan kahden vuoden välein. Tapahtuma kokosi nyt toista kertaa yhteen sekä teologit että kirkkomusiikot.

Kirkon päivä on osa Piispainkokouksen asettamien kirkon teologikoulutustoimikunnan ja kanttorikoulutustoimikunnan koordinoimaa, opiskelijoita työelämään perehdyttävää toimintaa. Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y.:n opiskelija-asiamiehet ovat mukana Kirkon päivän suunnittelutyöryhmässä, johon kuuluu lisäksi

Päivän aikana työskenneltiin pienryhmissä. Kussakin ryhmässä keskustelivat yhdessä opiskelijat, papit, kanttorit ja tiedekuntien edustajat, tähän ryhmään osallistui piispa Mikko Heikka.

edustajia teologian ja kirkkomusiikin oppilaitoksista ja kirkkohallituksesta. Työryhmän puheenjohtajana toimii kanttorikoulutustoimikunnan sihteeri Kati Pirttimaa.

Työskentelyä pienryhmissä

Tilaisuuteen osallistui yhteensä yli 200 opiskelijaa eri yliopistoista ja korkeakouluista, yliopistojen opettajia sekä kirkon edustajia. Päivän aikana pohdittiin siirtymistä tieteellisestä ja taiteellisesta yliopisto- ja korkeakoulumaailmasta hengelliseen työyhteisöön ja tämän tilanteen mukanaan tuomia haasteita, kysymyksiä ja odotuksia.

Päivä alkoi Helsingin tuomiokirkossa laudeksella, jota mukana toimitamassa oli myös piispa Mikko Heikka. Pidemmältä tulleet olivat saapuneet Etelä-Suomeen jo edellisenä päivänä ja majoittuneet Kuntokallion leirikeskuksessa Sipoossa.

Päivän aikana työskenneltiin pienryhmissä. Kussakin ryhmässä keskustelivat yhdessä opiskelijat, papit, kanttorit ja tiedekuntien edustajat. Keskustelutuokiot tarjosivat mahdollisuuden kysymiseen, vastaamiseen, kuuntelemiseen ja kuulemiseen.

Ryhmissä pohdittiin muun muassa seuraavanlaisia kysymyksiä: Miten opiskeluaika valmistaa työhön seurakunnassa? Pitävätkö otsikon sanat ”hengettämyydestä hengellisyyteen” paikkaansa? Mitä opiskelija voi tehdä? Mitä kirkko voi tehdä?

Ryhmätyöskentelyyn innoittivat neljä alustajaa: yliopistonlehtori Heikki Salomaa, hiippakuntas sihteeri Mika Mäntyranta, teologian opiskelija Krista Valtonen ja kirkkomusiikin opiskelija Henna Ala-Mikkula.

Ryhmäkeskustelujen jälkeen ja piispa Samuel Salmen koottua ryhmien ajatuksia yhteen oli tarjolla eri oppilaitosten ainejärjestöjen järjestämää ohjelmaa. Tarjolla oli muun muassa laulua kanteleen säestyksellä, nokkahuiluryhmän esitys sekä teologien leikki-

mielisiä visailuja.

Kokemusten vaihto tärkeää

AKI tarjosi kaikille osallistujille maittavan lounaan lounasravintola Paprikassa. Lounas- ja kahvitaukojen aikana osallistujilla oli myös mahdollisuus tutustua ja luoda kontakteja eri hiippakuntiin ja muihin työnantajiin ”rekrytorilla”, jossa toimintaansa oli esittelemässä myös AKI. Kilpailukuponkeja, joissa kyseltiin perustietoja AKIsta, täytettiin ahkerasti. Kilpailun palkintona vastaajien kesken arvottiin AKIn perusliittojen kasseja sekä Suomen Piipaseuran kustantama The Book, joka on Uusi testamentti nykyaikaisessa aikakauslehtimuodossa.

AKIn pisteessä oli mahdollisuus myös liittyä liiton jäseneksi sekä kysyä apua työelämään liittyvissä asioissa. Rekrytorilla työmahdollisuuksia esittelivät hiippakunnat, Kirkkohallitus, Merimieskirkko ja Svenska Kyrkan. Lisäksi paikalla olivat muun muassa Kirkon ulkomaanapu, Yhteisvastuu, Kirkkomusiikkiliitto sekä Editia ja Kirjapaja. Viimeksi mainituilta oli

mahdollisuus ostaa ammattikirjallisuutta huokeaan hintaan.

Päivän päätteeksi hengellisyyttä osallistujille tarjosi messu, jossa saarnan piti piispa Matti Repo. Sekä laudes että messu suunniteltiin ja toteutettiin vapaaehtoisvoimin, musiikin toteutuksesta vastasivat opiskelijat.

Päivä oli kokonaisuudessaan onnistunut, ja osallistujat antoivat kiitosta tilaisuuden tarpeellisuudesta ja päivän teeman osuvuudesta. Aihe oli selkeä, vaikkakin laaja. Idea järjestää Kirkon päivä yhteisesti teologi- ja kanttoriopiskelijoille kumpusi ensimmäisen kerran AKIn opiskelijajäsenten keskuudesta, kun he opiskelijatyöryhmässä olivat jo tottuneet onnistuneeseen yhteistyöhön.

Kirkon päivästä saadun palautteen perusteella ajatusten ja kokemusten vaihtoa eri ammattiryhmien välillä todella kaivataan. AKIn opiskelijatoiminnalla onkin selkeä rooli perinteisen ammattiyhdistystoiminnan lisäksi olla mukana myös ammatti-identiteettiä tukevassa toiminnassa sekä edistää liiton ammattikuntien keskinäistä yhteyttä. ■

Virran mukana

RIITTA HAAPA-AHO

TEOLOGIAN KANDIDAATTI, HELSINGIN YLIOPISTO

SYKSYLLÄ ALKOI kuudes opiskeluvuoteni teologisessa tiedekunnassa. Valmistuminen hämmöittää pian vuoden päässä. Vähitellen pitäisi kenties osata vastata kysymykseen, jonka on lukuisia kertoja opiskeluidensa varrella kuullut: ”Tuleeko susta pappi?”

Joinakin päivinä se tuntuu jopa todennäköiseltä. Kuljen siinä samassa virrassa kuin edelleen puolet tiedekuntamme opiskelijoista. Aloitin A1-linjalla, lopetan A1-linjalla. Kun valmistun maisteriksi, päädyn pastoriksi.

Toisina päivinä pappeus taas tuntuu mahdottomuudelta. Siinä on liikaa taakkaa kannettavaksi. Pappeus ei ole tavallinen ammatti, josta pääse vapaalle virka-ajan ulkopuolella. Se on kutsumustyö. Oma kutsumustani joudun jatkuvasti puntaroimaan, kuten varmasti suurin osa teologeista. Jos päädyn papiksi, haluan tehdä työtä kutsumuksesta. En halua vain mennä virran mukana.

Oman kutsumuksen pohdinta ja sen varmistuminen on tärkeintä ennen kuin voin kuvitella toimivani pappina. Kutsumus ei kuitenkaan ainoastaan vaikuta siihen, päädyntkö valmistuttuani seurakuntatyöhön. Pohtiessani työllistymistä en voi sivuuttaa kirkon nykytilaa ja sen tulevaisuuden uhkakuvia. Kirkko on työnantaja, jonka tulevaisuus ei avaudu kovin ruusuksena mahdolliselle tulevalle työntekijälle.

VIELÄ VÄHÄN aikaa sitten puhuttiin siitä, että teologeilla riittää töitä tulevaisuudessakin. Kirkko on turvallinen työnantaja. Suuret ikäluokat jäävät eläkkeelle, ja virkoja täytetään nuorilla. Nyt suuret ikäluokat jäävät eläkkeelle, mutta virkoja ei täytetä uudelleen. Kirkosta eroavien määrä kasvaa koko ajan, ja samalla kirkon va-

rallisuus vähenee.

Tulevaisuudessa virkoja vähennetään. Kirkon täytyy todella miettiä, mikä sen tehtävä on. Seurakuntien pitää vähentää henkilöstöä reilulla kädellä. Täytyy pohtia, keitä tarvitaan ja kuinka paljon. Kun virkoja on reilusti vähemmän, työntekijöille pystytään vielä maksamaan heidän ansaitsemaansa palkkaa. Tingitään määrässä, ei laadussa. Kirkkoon tulee osaavaa väkeä.

Silloin alkaakin mietityttää, että mikä on oma roolini tässä tulevaisuudessa? Jos minusta tulee pappi, mistä seurakunnasta saan töitä? Mahdanko kuulua niihin teologeihin, jotka ovat riittävän laadukkaita päästäkseen tulevaisuuden kirkkoon töihin? Jos tulevaisuudessa vähennetään työntekijöiden määrää, kuinka paljon se lisää työtä niille, jotka jäävät jäljelle? Monet nuoret papit kaatuvat jo nyt työuupumuksen alle. Miten käy oman jaksamisen?

KIRKON TULEVAISUUDESTA voi maalaila paljon pelottavia kuvia. Kuitenkin edelleen joinakin päivinä uskon, että minusta tulee pappi. Kirkon työhön liittyy paljon mielekkäitä haasteita. Suuri osa niistä haasteista johtuu juuri siitä, että kirkon tulevaisuus näyttää epävarmalta.

”Tuleeko musta pappi?” En tiedä. Ehkä parin vuoden päästä tiedän. En halua mennä muiden virran mukana. Uskon kuitenkin siihen, että minua kuljettaa toinen virta. Tulin aikoinaan teologiseen tiedekuntaan kuin sattumalta. Jos päädyn papiksi, ehkä se on tarkoitettu. Se on kutsumukseni. ■

Uskonnot voivat edistää ihmiskunnan yhteistä hyvää tai syventää kansojen ja kulttuuripiirien välisiä juopia.

Uskonnot – yhdessä vai erikseen?

HEIKKI TERVONEN

ROVASTI, KIRJAILIJA, HELSINKI

**Rovasti Heikki Tervonen poh-
tii artikkelissaan haasteita, joi-
ta uskontodialogi kohtaa.**

KUN KOTIMAA-LEHTI kysyi
1.10. Helsingin ja Joensuun yli-
opistojen ja Åbo Akademin teo-
logisten tiedekuntien dekaa-

neilta, miten heidän arvionsa mukaan
teologisten opintojen suunta muuttuu
20 tulevan vuoden aikana, kaksi kol-
mesta korosti uskontojen moninaisuu-
den tuntemusta. Joensuussa painote-
taan, että myös papin työssä on tärke-
ää tietää uskonnoista laaja-alaisesti.

Britannian entinen pääministeri To-
ny Blair on sanonut, että maailma tar-
vitsee myös arvoja ja hengellistä pää-
omaa. Uskontojen välinen dialogi on

hänen mielestään ehkä 21. vuosisadan
merkittävin kysymys.

Me Suomessa olemme olleet vuosi-
satoja varsin yhtenäinen luterilainen
maa. Mutta uskonnollinen kenttä on
muuttumassa moniarvoisemmaksi.
Pietistis-herätyskristillinen perintöm-
me asennoituu torjuvasti muihin us-
kontoihin. Ne ovat, jos ei nyt paka-
nuuden pimeyttä niin ainakin uskon-
nollisuutta, joka on erotettava uskosta.

Myös reformoidun Karl Barthin teologia, jossa tehdään voimakas ero uskonnon ja uskon välillä, on vaikuttanut teologiaamme. Puhumme kyllä virallisesti myös Jumalan yleisestä ilmoituksesta, mutta käytännössä sillä ei ole juurikaan osaa eikä arpaa opetuksessamme ja julistuksessamme.

Nykyisin meidän on helpompi kuin ennen tunnustaa kristittyjä olevan myös muissa kirkkoissa. Luterilaisen teologian mukaan uskovia ihmisiä on kaikkialla siellä, missä Jumalan sanaa julistetaan (puhtaasti) ja sakramentit toimitetaan (oikein). Kontroverssi-teologia, jossa etsittiin erottavia tekijöitä, on vaihtunut yhteisten piirteiden etsintään. Voisiko sama tapahtua myös uskontojen välisessä dialogissa? Etiikassa voidaan löytää helpommin yhteistä kuin opissa. Erityisesti professori Hans Küng on kehittänyt globaalia etiikkaa. Uskontodialogin suurin haaste kristilliseltä kannalta on nähdäkseen se, miten yhdistää usko Jeesuksen Kristuksen ainutlaatuisuuteen myönteiseen suhtautumiseen muita uskontoja kohtaan.

Second hand -uskonnollisuutta

Oman aikamme erikoinen dialogin muoto on vuoropuhelu maallistumisen ja siihen liittyvän uususkonnollisuuden kanssa. Ruotsalainen kirjailija Ylva Eggehorn muistutti kirjassa Valoon ja vastuuseen, kirja Etty Hillesumista ja Dietrich Bonhoefferista (Karas-Sana 2005), että Dietrich Bonhoefferin mukaan olimme kulkemassa kohti täysin uskonnotonta aikaa. Eggehornin mielestä maailmansodan mentyä ”uskonnot” alkoivat kuitenkin lyhyen tauon jälkeen rehtoa jälleen – ”mutta kuin nokkoset maallistumisen takapihalla”. Tämä uskonollisuus on ollut irrallisten osien ja fragmenttien poimimista koko maailmasta, second hand -kauppaa, jossa on eri aikakausien ja monen muodin vaatteita. Se ei Eggehornin mukaan eroa myöhäisantiikin kuumeisesta maailman moni-

naisuudesta. Eggehorn kysyikin, onko tämä oikeastaan ”uskontoa” vai vain yksi maallistumisen puoli, jossa ”usko” on esineellistetty kokemusten, ideoiden, nauttimisen ja nostalgian kirpputoriksi.

Eggehornin mukaan meidän aikamme ”uskonnosta” puuttuu yhteys Sinään, joka voisi puhua ulkopuoletamme. Siltä puuttuu sisäinen Keskus. Se ei kanna täysi-ikäisen, vastuunsa kantavan ihmisen tunnusmerkkiä, vaan siitä on tullut simppei, lapsellinen – eikä se edes halua aikuistua.

Venäläinen ajattelija Vladimir Solovjov hahmotteli kirjailija Fjodor Dostojevskin visiota ihmiskunnan tulevaisuudesta (Fjodor Dostojevski: Talvisia merkintöjä kesän vaikutelmista, (Niin & näin 2009)). Dostojevskin mukaan koti- ja pyhäkkökristillisyydet eivät riitä, sillä niissä saavutettu usko toteutuu vain henkilökohtaisessa elämässä ja ihmisen yksityisissä teoissa. Tarvitaan myös maailmanlaajaa kristillisyyttä, joka koskettaa universaalisessa vapaassa veljeydessä myös politiikkaa, tiedettä, taidetta ja kansantaloutta.

Dostojevskin mielestä Venäjän ortodoksisuuden tuli yhdistää koko ihmiskunta Kristuksen nimessä ja hengessä. Tuloksena olisi tosi kirkko, jossa on lopulta hävitettävä ihmiskunnan jakautuminen kilpaileviin ja keskenään vihamielisiin heimoihin ja kansoihin.

Jos Dostojevskin mukaan uskonollisissa vastustajissa, kuten roomalaiskatolisuuksessa ja juutalaisuudessa, inhimillinen pahuus, pienuus ja likaisuus pistävät silmään ja jumalallinen ja pyhä jää vaille huomiota, niin tämä merkitsee, että ”meissä itsessämme on vähän Jumalaa”. Antamalla Jumalalle enemmän tilaa itsessämme näemme hänet selvemmin myös muissa.

Vaikka kahden maailmansodan, juutalaisten joukkotuhon ja ydinsodan pelon jälkeen Dostojevskin unelma maanpäällisestä veljeydestä vaikuttaa

saavuttamattomalta utopialta, se kutsuu meitä kaikkia joka tapauksessa antamaan elämässämme enemmän tilaa Jumalalle ja tunnistamaan Jumalan työn myös toisissa kirkkokunnissa ja jopa muissa uskonnoissa.

”Sivilisaatiot törmäävät toisiinsa”

Harvardin yliopiston yhteiskuntatieteilijä Samuel P. Huntington (1927 - 2008) markkinoi käsitteen ”sivilisaatioiden yhteentörmäys” kuvatessaan kylmän sodan jälkeistä maailmaa. Hänen mukaansa konfliktien ensisijaisina lähteinä ovat kansojen kulttuuriset ja uskonnolliset identiteetit. Hän uskoi, että erityisen herkkiä konflikteille ovat muslimien ja ei-muslimien väliset raja-alueet. Hän markkinoi käsitteen ”islamin veriset rajat”.

Iranin entinen presidentti Mohammed Khatami kirjoitti Huntingtonin teeseille vastauskirjan ”Vuoropuhelu sivilisaatioiden välillä”, minkä YK otti sivilisaatioiden välisen vuoropuhelun vuoden 2001 tunnukseksi. Paavi Johannes Paavali II sanoi, että islamin ja kristinuskon konfliktit johtuvat siitä, kun näiden uskontojen sisältöä muokataan ja manipuloidaan poliittisiin tarkoituksiin. Huntington julkaisi vuonna 2004 kirjan Who We Are?, jonka mukaan erityisesti latinojen suuri maahanmuutto uhkaa Yhdysvaltojen identiteettiä. Siksi sen olisi sitouduttava anglo-protestanttisiin arvoihin ja kulttuuriin, ennen kuin se ottaa sisäänsä uusia maahanmuuttajia. Huntingtonille on huomautettu, että Yhdysvallat on pystynyt integroimaan itseensä myös irlantilaiset, italialaiset, juutalaiset ja kiinalaiset.

Kysymys Yhdysvaltojen etnisestä menneisyydestä heijastuu myös siinä, mikä asema lokakuussa vietettävällä Kristoffer Kolumbuksen päivällä on. Sitä saatetaan viettää, se saatetaan huomioida, tai se on kokonaan työpäivä. Joittenkin tutkijoiden mukaan Kolumbus ei ”löytänyt” Amerikkaa, vaan

viikingit jo vuosisatoja aikaisemmin. Monien mielestä Kolumbuksen tuloa uudelle mantereelle ei kannata juhlia, sillä hän toi sinne siirtomaavallan pimeän kauden.

Islam otti kommunismin paikan

Professori Päivi Setälän mukaan länsimaalaiset jakavat maailman meihin ja muihin. He liittyvät hyvän meihin ja pahan muihin. Kasvatustieteilijä Setälä kuitenkin uskoi, että monikulttuurinen rinnakkaiskulttuuri on mahdollista.

Kun kylmän sodan vihollisasetelmat romahtivat, oli etsittävä uusi vihollinen. Se tuntui löytyvän luontevasti islamista. Itsemurhaiskut vahvistivat tätä käsitystä. Mutta joka tapauksessa on selvää, että väkivalta ei ole ainoa islamia kuvaava piirre. Islamissa on monia alaryhmiä kuten kristinuskossakin. Vaikka on vaarallista tuodittautua hyväuskoisuuteen, on myös selkeästi tiedostettava, että islamin suhde länteen heijastelee pitkälti sitä, miten länsi suhtautuu islamiin Lähi-idässä ja muualla, myös omassa keskuudessaan.

Niin ikään on selvää, että sen enempää Länsi-Euroopan kuin Yhdysvaltojenkaan identiteetti ei ole vuosisadasta toiseen muuttumaton suure. Yhdysvalloissa Latinalaisesta Amerikasta tulneiden siirtolaisten ja siellä kauemmin eläneitten integroituminen on yhtä mahdollinen kuin yhteentörmäys. Euroopassakin on mahdollista, että islam ja kristinuskko voivat elää rintarinan ja jopa vaikuttaa myönteisesti toisiinsa. Meillä on esimerkiksi sekä entisessä Jugoslaviassa että Tatarstanissa myös maltillisen islamin perinteitä ja malleja.

Maailmalla on toivoa, kun mustavalkoisesti maailmaa hahmottaneiden USA:n presidenttien Ronald Reaganin ja George W. Bushin jälkeen on Valikoiseen taloon astunut Barack Obama, joka uskoo enemmän ihmisten ja kan-

sojen yhteistoimintaan. Toivottavasti Nobel-palkinto antaa hänelle voimia edetä valitsemallaan tiellä.

Varoituksen ääni Suomesta

Suomessa filosofian professori Timo Vihavainen on puhunut länsimaisen ”kristillisen” moraalimme rapautumisesta ja kutsunut maahanmuuttoa ”länsimaisen kulttuurin itsemurhaksi” (HS 4.11.). Suurin ongelma johtuu Vihavaisen mukaan islamista, jonka perussanoma on hänen mukaansa hyvin aggressiivinen. Hän ennustaa, että Suomessa eletään yhä enemmän islamin ehdoilla.

Huntingtonin ja Vihavaisen esittämät pelot toki tunnetaan, mutta niiden tulkinnasta voidaan olla montaa mieltä. Maahanmuuttopolitiikan epäonnistuminen tai onnistuminen riippuu pitkälti siitä, miten valtiovalta, kunnat ja seurakunnat sekä me tavalliset kansalaiset suhtaudumme maahanmuuttajiin. On myös mahdollista, että maahanmuuttajat integroituvat jo toisessa tai kolmannessa polvessa varsin hyvin suomalaiseen yhteiskuntaan. On myös selvää, että on helpompi lietsoa epäluuloa, pelkoa ja vihaa kuin herättää luottamusta.

Islamin nostattamia uhkakuvia vastaan voi mainita, mitä Vatikaanin toisessa kirkolliskokouksessa (1962 - 1965) todettiin: ”Kirkko pitää muslimeita suuressa arvossa. He palvovat Jumalaa, joka on Yksi, Elävä, Ylläpitävä, Armelias ja Kaikkivaltias, taitvaan ja maan Luoja, joka on myös puhunut ihmisille. He pyrkivät alistumaan Jumalan suunnitelmaan, ja juuri Abrahamin uskoon muslimitkin innokkaasti yhdistävät omansa. Vaikka he eivät tunnusta Jeesusta Jumalaksi, he kunnioittavat häntä profeettana; hänen neitsytäitiään he myös kunnioittavat ja jopa ajoittain huutavat avuksi. Edelleen he odottavat tuomiopäivää ja palkintoa Jumalalta ylönsemmuksen jälkeen. Tästä syystä he pi-

tävät korkeassa arvossa rehellistä elämää ja palvovat Jumalaa, etenkin rukouksin, almujen antamisin ja paastoin.”

Kokouksen asiakirjassa jatketaan: ”Vuosisatojen aikana kristittyjen ja muslimien välille on noussut monia ristiriitoja ja erimielisyyksiä. Pyhä kirkolliskokous pyytää nyt kaikkia unohtamaan menneet ja kehottaa vilpittömään yritykseen molemminpuolisen ymmärtämyksen aikaansaamiseksi kaikkien ihmisten parhaaksi.” Vaikka tämä arvio voi meistä tuntua terrorismin vuoksi naiivilta, pätee se silti yhä suureen osaan islamia. Ja voi ainakin toivoa, että islam myös vanhoillisessa ja kiihkeässä muodossaan pystyy uudistumaan.

Kirkko rauhan rakentajana

Kirkolla on joka tapauksessa rauhan tekijän tehtävä. Se uskoo, että me kaikki olemme jo luomisen perusteella sisaria ja veljiä. Jokainen on kutsuttu kohtelevaan toista niin kuin toivoisi itseään kohdeltavan. Kristus on lunnastanut ihmiskunnan ja johtaa sen historian päätökseen ja täyttymykseen.

Helsingin hiippakunnan synodaalikokouksen aiheena vuonna 1998 oli Kirkko monikulttuurisessa yhteiskunnassa. Kokouksen valmistelukirjassa Vieraita ja muukalaisia (Kirjapaja 1997) silloinen Helsingin tuomiorovasti, nykyinen Espoon piispa Mikko Heikka totesi, että René Decartesin tunnuslause: ”Cogito, ergo sum” (Ajattelen, siis olen olemassa) muutti Euroopan historian suunnan vuosisadoiksi. Lause on muutettava nyt kuulumaan: ”Coexisto, ergo sumus” (Elän yhdessä, siis olemme olemassa). Heikan mukaan luterilaisella ”rakkauden liikkeellä”, jonka mukaan Jumala lahjoittaa hyvää luotujensa välityksellä maan päälle, on tärkeä rooli maailman muuttamiseksi sellaiseksi, että rinnakkain eläminen on mahdollista. ■

Anna Brummer tekee seinäkalentereiden kuvista kirjekuoria.

Tuunataan

TUUNAUSSIDEN ON vaatimaton: Teen seinäkalentereiden kuvista kirjekuoria, varsinkin Suomen Luonnon kalenterista. Mutta varsinainen ideani on mielestäni parempi – kotikirpparit.

Kokeilin nimittäin joku viikko sitten kotikirppareita, ja kokemus oli erittäin kannustava.

Keräsin käytetyt hyväkuntoiset lelut, astiat, urheiluvälineet, vaatteet, laukut, askartelutarvikkeet, lastenkirjat sekä koriste-esineet samaan paikkaan. Hankin ylimääräisen kirjahyllyn sekä kaksi silityslautaa tavaroiden esille panemista varten. Tyhjensin kaikki huoneen muut pinnat ”näytte-

lyä” varten.

Ystäville, tutuille ja sukulaisille lähetin hauskan ja sopivasti houkuttelevan mailin, jossa kutsuin heitä kotikirppariimme. Painotin sitä, että ystävien tapaaminen on tärkeintä ja ettei ostopakkoa ole. Kahvipannua pidettiin kuumana.

Ovet olivat auki perjantai-illasta sunnuntai-iltaan, jotta mahdollisimman monella oli mahdollisuus tulla paikalle. Hinnottelimme pelkästään tietyt tuotteet esim. polkupyörä, sähköinen junarata jne., koska tärkeintä meille oli saada tavarat kiertoon. Halusimme ilahduttaa ystäviämme ja saada tavarat samalla hyödylliseen käyt-

töön.

Viikonlopusta tuli todella hyvä mieli. Moni esine ilahduttaa nyt uutta omistajaansa, ja minä pääsin eroon suuresta tavaramäärästä. Tuntuu hyvältä, että joku muu käyttää tavaroita, joita en enää itse tarvitse. Loput tavarat vien kierrätykseen. Kotikirppari ylitti toiveeni ja ystäviäkin tuli tavattua uusissa merkeissä!

ANNA BRUMMER
Helsinki

Tuunausideoita voi lähettää osoitteella merja.laaksamo@akiliitot.fi.

**AKAVAN KIRKOLLISET AMMATILIITOT —
KYRKLIGA FACKFÖRBUND INOM AKAVA AKI R.Y.**
Perustettu 1.1.2005

**SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
FINLANDS KYRKAS PRÄSTFÖRBUND R.Y.**
www.pappisliitto.fi, pappisliitto@akiliitot.fi
Perustettu 14.1.1918

Puheenjohtaja, Pappisliitto
Jukka Huttunen
Espoon seurakuntayhtymän yhteisen
seurakuntatöiden päällikkö, TM
Puh. (09) 8050 2330
GSM 040 544 1695
jukka.huttunen@evl.fi

**SUOMEN KANTTORI-URKURIITTO
FINLANDS KANTOR-ORGANISTFÖRBUND R.Y.**
www.skul.fi
kanttori-urkuriitto@akiliitot.fi
Perustettu 15.6.1907

**Puheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja, Kanttori-urkuriitto**
Mikael Helenelund
Kantor i Borgå svenska domkyrkoför-
samling, FM
Puh. 040 584 9952
mikael.helenelund@evl.fi

AKIN TOIMISTO

Akavatalo, Rautatieläisenkatu 6,
00520 Helsinki
Avoimna arkisin klo 9–15
Puh. (09) 150 2453, faksi (09) 148 5875
toimisto@akiliitot.fi, www.akiliitot.fi

LAKIMIESPALVELUT AKIN JÄSENILLE

**Puhelinpalvelu työhön ja virkaan liittyvissä lakiasiois-
sa:** ti klo 9–12 varatuomari Anna Hellen
Puh. 050 463 8699
anna.hellen@akiliitot.fi
Puhelinpalvelu yksityiselämän oikeusasioissa: arkisin
klo 10–16 Asianajotoimisto Bützow
Puh. (09) 431 531.
Mainitse minkä liiton jäsen olet.

Toiminnanjohtaja
Esko Jossas, TT
Puh. (09) 150 2467
GSM 050 511 6683
esko.jossas@akiliitot.fi

Vesa Engström, teol. yo
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 597 5231
vesa.engstrom@akiliitot.fi
Pappisliiton opiskelijatyö, neuvonta
opiskelijoiden harjoittelu-, mentoroin-
ti- ja työllistymiskysymyksissä

Apulaistoiminnanjohtajat

Annamari Jokinen, VTM
Puh. (09) 150 2445
GSM 040 865 6630
annamari.jokinen@akiliitot.fi
AKIn neuvottelu- ja luottamusmies-
toiminta, AKIn alaostastointa,
Kanttori-urkuriiton hallinto, kanttori-
en ammatilliset asiat, palvelussuhde-
neuvonta

Johdon assistentti
Tuula Anttonen, HSO-sihteeri
Puh. (09) 150 2453
tuula.anttonen@akiliitot.fi
AKIn hallinnon ja johdon sihteeri,
Pappisliiton hallintoelinten pöytäkir-
janpitäjä, matka- ja kokousjärjestelyt,
Internet-kotisivut

Merja Laaksamo, pastori, TM
Puh. (09) 150 2466
GSM 050 542 3664
merja.laaksamo@akiliitot.fi
Cruxin päätoimittaja, AKIn viestintä,
Pappisliiton hallinto, opintomatkat,
pappien ammatilliset asiat, palvelus-
suhdeneuvonta

Toimistosihteerit
Tuija Kukkonen, yo-merkonomi
Puh. (09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi
Jäsenyysasiat, alaostast, luottamus-
mieskurssit

Opiskelija-asiamiehet
Paula Huju, mus. yo
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 518 4038
paula.huju@akiliitot.fi
(Annukka Ruusulan vanhempain-
vapaan sijainen)
Kanttori-urkuriiton opiskelijatoimin-
ta, neuvonta opiskelijoiden harjoitte-
lu- ja työllistymiskysymyksissä

Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi
Cruxin toimitussihteeri, jäsenyysasiat,
opintomatkat

Anne Taanila
Puh. (09) 150 2657
anne.taanila@akiliitot.fi
Kirjanpito ja maksuliikenne

**DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO DTL RY
DIAKONIARBETARNAS FÖRBUND DAF RF**
Perustettu 15.6.1958

Puheenjohtaja
Helena Tuominen
Espoon hiippakunnan tuomio-
kapitulin hiippakuntasihteeri
GSM 050 431 4049
helena.tuominen@evl.fi

LAKIMIESPALVELU DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON JÄSENILLE

Yksityiselämän oikeusasioissa: arkisin klo 10–16
Asianajotoimisto Bützow
Puh. (09) 431 531.
Mainitse liittosi ja jäsennumerosi.

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON TOIMISTO
Akavatalo, Rautatieläisenkatu 6,
00520 Helsinki
Avoimna arkisin klo 9–15
Faksi (09) 877 7397
toimisto@dtl.fi, www.dtl.fi

Toiminnanjohtaja
Riitta Hiedanpää, diakonissa,
terv. hoit.
Puh. (09) 150 2287
GSM 040 516 5557
riitta.hiedanpaa@dtl.fi
Liiton yleinen johto, edunvalvon-
ta- ja neuvottelutoiminta, hallin-
toelinten päätösten valmistelu,
esittely ja täytäntöönpano, pal-
velussuhdeneuvonta

Järjestösihteeri
(Tammikuun puolivälistä 2010
alkaan)
Tiina Laine, diakonissa, TtM
Puh. (09) 150 2286
GSM 040 765 0477
tiina.laine@dtl.fi

Ammatilliset kysymykset, tiedot-
taminen, opiskelijatyö, alaostas-
toiminta

Toimistosihteerit
Pirjo Heikkinen, yo-merkonomi
Puh. (09) 150 2487
pirjo.heikkinen@dtl.fi
Jäsenyysasiat, kirjanpito, mak-
suliikenne, materiaalitilaukset,
mökkivaraukset

**ERITYISKOULUTETTUIJEN
TYÖTÖMYSSKASSA**

Asemamiehenkatu 2 C,
00520 Helsinki

Puh. (09) 7206 4343 ma-to klo 12–15
Faksi (09) 272 1212

erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

Vahvat työvälineet Kotimaakaupasta!

Koko Pyhä Raamattu

Vanhan ja Uuden testamentin rinnalla nyt myös Vanhan testamentin apokryfikirjat.
Hinnat alkaen 27,90 €

MAIJU LEHMIJOKI-GARDNER

Askeettien pidot

-uskonnot ja syömisen etiikka

42,90 €

**Vuoden
kristillinen
kirja 2009!**

KIRJAPAJA

TUOMAS HEIKKILÄ, LIISA SUVIKUMPU

Pyhimyksiä ja paanukattoja

- kulttuuriretkiä suomen kirkkoihin

38,90 €

Miesten juhlava papinpaita

Kuusiinkudottu hillitysti raidallinen musta papinpaita.
Kaksinkertaiset rannekkeet, joissa käytetään
kalvosinnappeja. 100 % puuvillaa. 79,00 €

Naisten juhlava papinpaita

Kuusiinkudottu hillitysti raidallinen papinpaita,
jossa käännetty hihansuut. 100 % puuvillaa.
79,00 €

Myymälässä ja verkkokaupassa on ainutlaatuinen
valikoima tuotteita seurakuntatyön tarpeisiin.

Kirkolliset tarvikkeet, tekstiilit,
Kirjapajan ja Lasten Keskuksen kirjat,
Kirkon Ulkomaanavun ja Yhteisvastuun tuotteet.

kotimaakauppa.fi

Hietalahdenranta 13, Helsinki (ma-pe 9-17)
p. 020 754 2350 | www.kotimaakauppa.fi

KOTIMAA-YHTIÖT

Palautus: Akavan kirkolliset ammattiliitot
Rautatieäisenkatu 6
00520 Helsinki

.MK80

JUKKA KIRVESKARI/KUVAKOTIMAA

*Cruxin toimitus toivottaa kaikille
lehden lukijoille
rauhallista joulua*